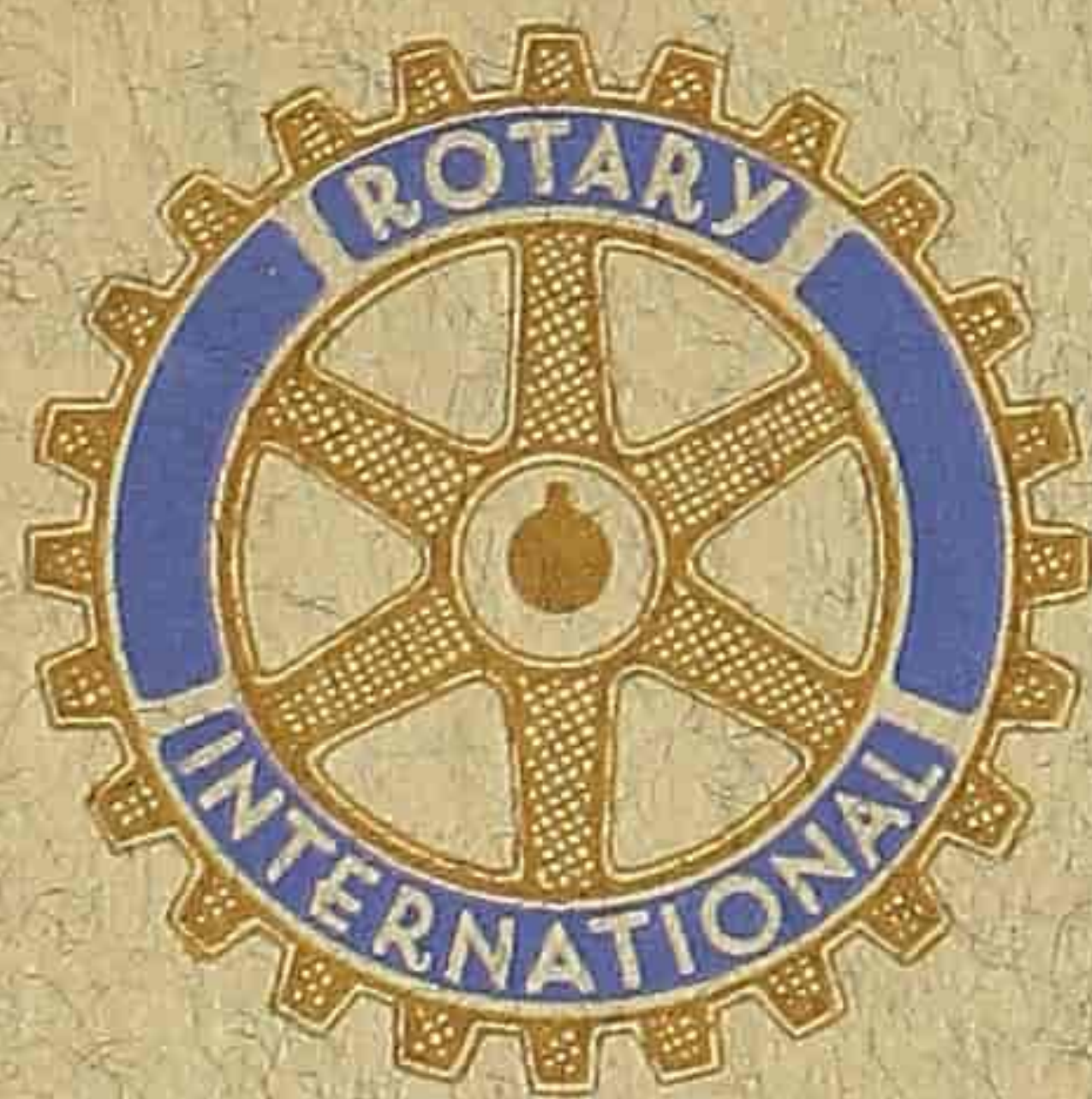

JUGO
SLO
VEN
SKI
ROTAR

LJUBLJANA 1934 AVGUST

SPEDICIJSKO
PODJETJE

R. Ranzinger

LJUBLJANA

TELEFON

št. 20-60 in 31-60

*

Prevezema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glavnega kolodvora. Mestne trošarine prosto skladišče.

Carinsko posredovanje.

Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

MILOŠ
OŠET

ŠPECERIJA IN
KOLONIJALE
EN GROS

*

MARIBOR
GLAVNI TRG 22

TELEFON 21-73, 27-90

V S A K A
T I S K O V I N A

ki jo uporablja privatnik, obrtnik ali industrijec, mora ugodno vplivati s svojo lepoto. Take tiskovine vam nudi po osnutkih lastnega

UMETNIŠKEGA GRAFIČNEGA ATELJEJA

(ing. arh. Janko Omahen, ing. arh. Domicijan Serajnik)

TOČNO IN PO ZMERNIH CENAH

DELNIŠKA TISKARNA, D.D.

V LJUBLJANI, Miklošičeva cesta št. 16

TELEFON št. 21-32

JUGOSLOVENSKI

ROTAR

UREDNIK: DR. VILJEM KREJČI
 GUVERNER 77. DISTRIKTA / LJUBLJANA,
 WOLFOVA ULICA 5/I., TELEFON BR. 24-01

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MESECU /
 CENA 60 DIN GODIŠNJE / BROJ 5 DIN

II. M J E S E Č N O P I S M O

Dragomelj, 15. avgusta 1934.

Draga braćo rotari!

1.) *Jedan mesec intenzivnoga rotarskog rada* za naš jugoslovenski distrikt obavljen je. Najvećom pažnjom pratio sam do u tančine rad u našim klubovima. Proučavanje godišnjih izveštaja, nedeljnih izveštaja, podataka o frekvenciji, dopisivanje sa klupskim funkcionarima, nekoliko ličnih razgovora s njima — sve mi je to pružilo prilično jasnu sliku o kapacitetu i radinosti naših rotarskih jedinica. Ali sam potpuno svestan činjenice da ću tu sliku morati da nadopunim ličnim dojmovima prilikom poseta, koje nameravam da počnem praviti u bližnjoj jeseni. Ali si ne tajim ni činjenicu da će se dosada stečeni dojmovi u mnogočemu izmeniti, čim se neki klupski funkcionari vrata sa svojeg odmora i ponova nastupe svoju dužnost. Jedno je ipak sasvim sigurno, da se naime — možda radi intenzivnog osećaja primljenih obaveza i dužnosti, možda radi gotovo neprekidnog proučavanja svih aktualnih problema distrikta i klubova, a svakako radi obilate ljubaznosti, pažnje i pomoći, koju mi pružaju brojni članovi našega distrikta — osećam vezanim u bratskoj ljubavi na distrikt, klubove i članove. Neki mi pripremaju svojim krasnim radom, uzornim shvatanjem naših ideja i naših puteva i oduševljenom agilnošću toliko veselja i lepe satisfakcije, drugi mi obzirom na pitanja, koja će još biti potrebno da se reše, uposlju misli, a vrlo malo ima onih, koji me zabrinjavaju. No svi so mi jednako dragi. — Nikad ne bih bio mislio, da će mi poslovi, koje sam primio na se, puštati za odmor samo tako malo skupo odmerenih časova što ih kao strastven ljubitelj prirode preživljujem napolju u svom reviru. Tamo sam se uvek lišavao svih briga i neprilika, tamo sam se predavao neizmernom i neopisivom užitku, kakvoga poznaje samo lovac koji prisluškuje svakom udaru bila prirode od rane zore do pozne noći. A sada mi i odavle misli lete k Vama u iskrenoj bratskoj ljubavi i uz najbolje želje za Vaš rad.

2.) O radu detroitske konvencije i o njenim zaključcima primili su već svi klubovi izveštaj glavnoga sekretarijata. Iz nedeljnih izveštaja vidim da su se ovi izveštaji u većini klubova već pročitali. Zato ih u celosti neću ponavljati. Ipak moram da reproduciram barem rezolucije koje su bile primljene na ovogodišnjoj konvenciji i s kojima se svaki naš član mora dobro upoznati:

R e z o l u c i j a b r o j 34-7 a), primljena na predlog uprave R. I. B. I., odnosi se na položaj distriktnih guvernera u R. I. B. I. (Rotary Velike Britanije i Irske) unutar R. I., i nije od opšteg interesa.

R e z o l u c i j a 34-9, da se zamoli upravu R. I., da sastavi naročiti odbor, koji treba da ponovo ispita i promeni postojeće odredbe u stvari regionalne uprave, primljena je na predlog Rotary Cluba Bruxelles, Belgija, i glasi ovako:

„Pošto jedinstvo R. I. zahteva, da su propisi u stvari regionalne uprave, koliko je to uopšte moguće, jednoobrazni u svima delovima sveta;

pošto pripada pravo konačne odluke po pitanjima propisa u stvari regionalne uprave međunarodnim kongresima;

pošto su sadašnji propisi o postupku nezadovoljavajući, jer nisu prikladni za primenu u raznim delovima sveta i u raznim područjima, koja udružuju distrikte, u kojima se nalazi po više naroda;

Uprava R. I. sastaviće odbor, koji će da ispita i da predlaže promene postojećih propisa, koji odredjuju regionalnu upravu, te da prouči i predlaže druge oblike uprave, za koje će smatrati da su celishodni kao zamena, ili će predlagati izvesne promene sadašnjih ili obnove ranijih propisa u stvari regionalne uprave ili pokrajinskih ili narodnih jedinica.“

R e z o l u c i j a 34-8, predložena sa strane uprave R. I., sadrži neke malene promene stilizacije pravila R. I. i uzornih klupskih pravila.

R e z o l u c i j a 34-16 odredjuje stav Rotarya u nacionalnim pitanjima:

„Pošto članovi uprave R. I. po kojiput primaju pretstavke, koje traže, da se R. I. ili Rotary Clubovi u pojedinim zemljama slože, da podržavaju i podupiru koji vladin ili nacionalni program, koji ide za tim, da svlada privredne ili druge poteškoće, ili koji drugi vladni ili nacionalni program, i

pošto je R. I. međunarodna organizacija, i pošto stoje članovi njene uprave u službi pokreta u celome svetu, i ne kojeg pojedinog nacionalnog dela ovog pokreta, i

pošto može slaganje sa kojimgod vladnim ili nacionalnim programom i njegovo podupiranje biti neprihvatljivo za rotare u drugim zemljama, kojih se to direktno ne tiče, ili može prouzrokovati zabunu medju onim rotarima u istoj zemlji, koji se po svojoj savesti ne mogu da slože sa preporučenim programom;

zato zaključuje R. I., okupljen na svom 25. godišnjem kongresu, da ima svaki član uprave R. I., kadgod primi ovakav zahtev, da dostavi onome, koji je ovakav zahtev postavio, jednu kopiju odluke kao tumačenje stanovišta R. I., te da obavesti klubove u dotičnoj zemlji o tome zaključku i o njegovim

razlozima, a naročito da ih upozori na gornji uvod, u kojem je prikazano opšte načelo, i na stavove 1. i 2. člana IX uzornih klupskih pravila, u kojima su sadržana načela pojedinih Clubova u ovakvim pitanjima.“

R e z o l u c i j a 34-17, predložena sa strane odbora za rezolucije, izražava blagodarnost delegata i gostiju detroitskim rotarima za požrtvovanje i gostoprimitstvo.

R e z o l u c i j a 34-18, predložena sa strane odbora za rezolucije, izražava blagodarnost svih rotara na svetu Johnu Nelsonu za njegovo primerno vodjstvo.

Primljena je i rezolucija, predložena sa strane odbora za rezolucije, u počast uspomene novo izabranog guvernera 47. distrikta, pokojnog Edwarda Wym Sealea.

3.) *Zbor predsednika i tajnika* imao bi se, prema pravilima, održati u mesecu augustu. Ali budući da je takav sastanak održan već prigodom naše poslednje distriktne konferencije, te su novoizabrani klupski funkcionari tada već pretresli gotovo sva aktualna pitanja, rešio sam, da taj sastanak za sada neću sazvati. Do ove odluke dovela me je takodjer činjenica da je, obzirom na letno godišnje doba i običajne poslovne odmone, mnogo klupskih funkcionara odsutno; a i veliki troškovi, koji su spojeni sa takvom priredbom, naveli su me k tome da sastanak predsednika i tajnika sazovem istom u kasnije vreme — a najdalje prigodom naredne distriktne konferencije, ako pre toga ne bude iskrsla potreba da se upriliči razgovor sa svim klupskim funkcionarima. Eventualne potrebne upute saopštavaću klupskim funkcionarima ili u svojem mesečnom pismu ali u posebnim dopisima. A prigodom svojih poseta imaću takodje dovoljno prilika za lične razgovore.

4.) *Godišnji program*, kojega treba da za rad u klubu sastavi osek za zadatke i ciljeve, velik deo naših klubova već mi je poslao. Sakupljeni materijal pruža veoma šarenu sliku o tome, kako si naši klubovi predstavljaju rad u tekućoj rotarskoj godini. Ma da su ti programi veoma raznolični, ipak se iz svih njih odrazuje zajednički duh i zajednički pravac za našim uzvišenim ciljevima. Nekoliko klubova radi odsutnosti svojih funkcionara nije još sastavilo svoj godišnji program. Zato ih molim, da taj najvažniji rad, na kojem se osniva razvoj klupske aktivnosti za celu godinu, što brže izvrše. A moja je iskrena želja, da se ne ostane samo kod sastavljanja programa, nego da ih svi klubovi odista i provedu u život do poslednje tačke, a da pri tom ne odnemare ni mnogo drugih poslova, koji budu iskrsnuli s vremenom i prilikama.

Naš je klub Šibenik došao na originalnu i hvalevrednu ideju, da naime klubovi svoje godišnje programe medjusobno izmenjuju. Svojim dopisom od 12. jula 1934 uputio je svim klupskim predsednicima svoj godišnji program za rad u klubu uz molbu da i ostali klubovi njemu pošalju svoje godišnje programe. Takva izmena veoma je korisna, pa se u tom pogledu pozivam na uverljive razloge šibenskoga cirkulara. Ma da je studij programa drugih klu-

bova veoma interesantan i koristan za svaki klub, ipak ne bi bilo podesno da se uvede zajednički program ili da se program za sopstveni klub jednostavno kopira po uzor-programu drugoga kluba, jer se rad mora prilagoditi mesnim prilikama i prilikama u klubu. Svakako je akcija šibenskoga kluba veoma pohvalna, pa molim da njihovoj želji na svaki način izadjete u susret.

5.) *Naša ekstenzija.* Iz nedeljnih izveštaja našega kluba u Sarajevu saznajemo veselu vest da se vode razgovori o osnivanju novoga kluba u Mostaru. Zamolio sam naš klub u Sarajevu, da se postara oko osnivanja ovoga kluba, netom se bude pokazalo, da su ispunjeni svi potrebni preduslovi.

6.) *Počasno članstvo* traje u R. I. samo jednu godinu i prestaje s 1. julom slijedeće rotarske godine. Svi klubovi koji žele da zaslužne ličnosti sačuvaju i dalje kao svoje počasne članove, moraju ovaj izbor pred 1. julom ponova potvrditi, jer inače počasno članstvo automatski prestaje.

7.) *Rotarski sastanci.* Naredna konvencija R. I. održat će se g. 1935 u Mexico City. — Treća regionalna konferencija za Europu, Afriku i Malu Aziju zasjedat će 15., 16. i 17. septembra 1935 u Veneciji. — Prvi ovogodišnji sastanak europskoga savjetodavnog komiteta održat će svoje sjednice od 14. do 16. septembra 1934 u Baden-Badenu.

8.) *Članovi klubova ispod 30 godina starosti.* — Naša centralna uprava želi da sazna koliko ima rotara u starosti od 21 do 30 godina. Zato neka tajnici klubova jave sekretarijatu R. I. imena članova koji su mlađji od 30 godina.

9.) *Brisani klubovi.* Na osnovu zaključka odbora direktora brisani su iz spiska klubova slijedeći klubovi: Anna-Jonesboro, Illinois; Marysville, Washington; Heidelberg i Mainz.

10.) *Kako klubovi gube članstvo u R. I.* Pravila R. I. odredjuju da gubi svaki klub, koji kroz tri godine nije bio zastupljen na konvencijama, članstvo u R. I. Na konvenciji u Detroitu zastupao je sve naše klubove brat past-guvernener i direktor R. I. dr. Stojadinović.

11.) *Distrikti i centralna uprava R. I.* Da bi veze izmedju distrikata odnosno guvernera i centralne uprave R. I. bile što tesnije i što živahnije, dodijelio je odbor direktora distrikte pojedinim svojim članovima, kojima je posebno stavljeno u dužnost da održavaju vezu izmedju odbora direktora i guvernera. Naš 77. distrikt dodijeljen je direktoru Maurice-u Duperrey-u, Paris, rue de Paradis 19.

12.) *Boys Work.* — Brat Nikola Očigrija, direktor drž. trgovačke akademije na Sušaku priredio je za uskrs veliku poučnu ekskurziju svojih djaka po Dalmaciji, Crnoj gori, Južnoj Srbiji i Bosni. Na ovom putu bio je sa svojim učenicima dionikom bratske ljubavi i susretljivosti braće rotara u Šibeniku, Splitu, Dubrovniku, Skoplju, Sarajevu i Banjaluci. Banjalučki klub priredio je izletnicima svečan ručak.

Brat Škof Fran, profesor drž. trgovačke akademije u Mariboru, vodio je početkom mjeseca jula o. g. ekskurziju abiturijentkinja i abiturijenata drž. trgovačke akademije kroz Bosnu i Hercegovinu i uz obalu našega divnog

Jadrana. Ovom prilikom pomogaoše mu i braća R. C. Sarajevo, Dubrovnik, Split, Šibenik i Sušak. Svuda je bio zajedno sa svojim mladim putnicima ljubazno dočekan. Nekoja braća žrtvovala su dapače prilično od svoga skupocjenog vremena, da bi omladini pokazala posebnosti i ljepote svoje uže domovine. Neki od njih intervenisali su takodjer na nadležnim mjestima za primjerna konačišta i hranu po umjerenim cijenama. Stali su uz bok direktorima trgovačkih akademija i time bez sumnje mnogo pridonijeli k lijepom uspjehu ekskurzije.

Nadamo se da će ova omladina, koja stupa nakon završenih studija upravo u one profesije, koje su u našem pokretu najjače zastupljene, sačuvati ime „Rotary“ u dobroj uspomeni. Svima onima koji su k tome biločime pridonijeli, neka bude i na ovome mjestu izrečena najlijepša, iskrena, bratska — hvala!

13.) *Akademija za internacionalno pravo.* Naš dobri prijatelj André Gardot poslao mi je ljubezno pismo, kojim poziva naš distrikt, neka bi i ove godine poslao jednoga kandidata na akademiju u Haag, kako smo to učinili prošlih tri godina. Brat pastguverner direktor R. I. dr. Stojadinović odlučio je već ranije, budući da ima naš distrikt već tri absolventa ove akademije, te obzirom na troškove, da ove godine ne počne zajedničkom akcijom naših klubova, nego da ostane prepušteno poedinim klubovima, da eventualno pošalju sami svoga kandidata u kurz na vlastite troškove. Adresa: André Gardot, ancien batonnier de l'ordre des avocats a la cour d'appel, La Haye, Palais de la Paix, Academie de droit international, chambre 50.

14.) *Nova pravila R. I.*, korigirana prema najnovijim zaključcima detroitske konvencije razposlao je sekretarijat R. I. svim klubovima, koji mogu u slučaju potrebe naručiti još daljnje izvode kod evropskog sekretarijata, Zürich, Börsenstraße 21.

15.) *Ferialno putovanje rotarskih sinova* priredili su Rotary Clubovi Belgije i Luxenburga. Bulletin 61. distrikta od 4. o. m. priopćuje dvije vrlo uspjele fotografije učesnika, a medju njima vidimo i mladog Zdenka Kaisera, sina pastpretsednika R. C. Osijek.

Sa srdačnim rotarskim pozdravom Vam bratski odani

dr. Viljem Krejči, guverner 77. distrikta R. I.

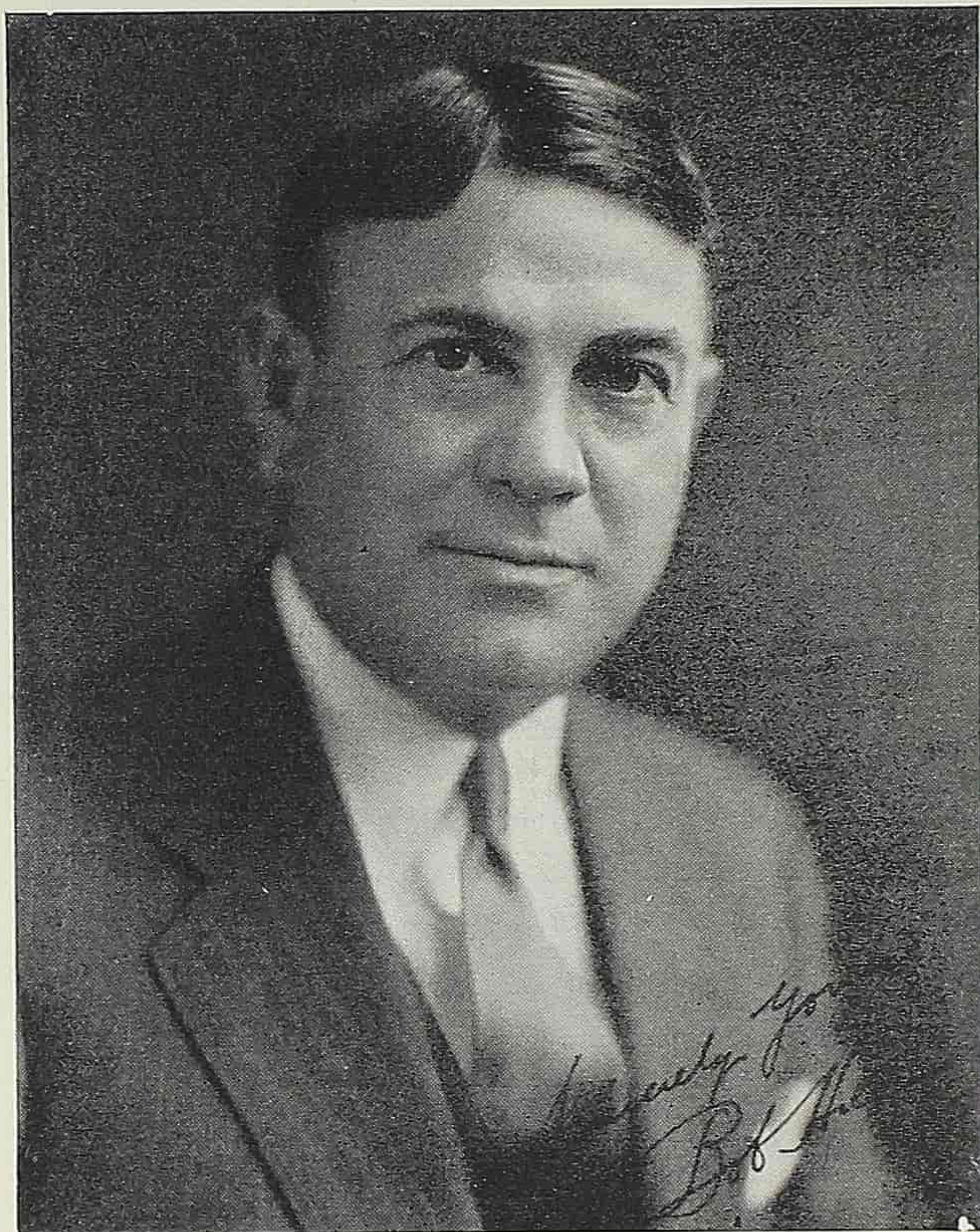

Prelazim u doba, kada volim da gledam natrag na rastuće sjene. Prijateljstva sa ljudima mnogih zemalja obogatila su me više nego milijoni. Moja glavnica nosila mi je uvijek visoke dividende; uvijek je bila iznad nominale. Život znači više nego čelik, motori, tračnice, više nego trgovina. Posao je samo sredstvo za postizavanje cilja, ali nije cilj sam. Najsladje riječi, koje može izraziti jezik ili pero, nisu kapital, obveznice, kamati i dividende; najsladje riječi, koje se mogu izraziti jezikom ili perom, jesu: majka, otac, žena, sin, kćerka, prijatelji. One znače nevenljivost života.

(W. l. 10. jula 1933.)

NAŠ NOVI PRETSJEDNIK R. L. HILL

R. L. Hill

živi od svojega djetinstva u Columbiji. Iz srednje škole prešao je u vojnu akademiju u Culver, Indiana. Visoku školu pohađao je u Missouri. Nakon završenih univerzitetskih studija proboravio je nekoliko godina na nekoj farmi, bio u godinama 1920 do 1922 pretsjednikom trgovačke komore u Columbiji i članom uprave većeg broja gospodarskih korporacija, našto se je godine 1923 vratio na univerzitet kao vodja arhiva. Od tada vodi takodjer upravu i uredništvo mjesečnika „The Missouri Alumnus“. — Godine 1922, dva mjeseca poslije osnivanja,

primio ga je R. C. Columbija među svoje članove. U narednim godinama vidimo ga kao tajnika i pretsjednika kluba i guvernera 14. distrikta te člana raznih važnih ostsjeka R. I. među najagilnijim i najistaknutijim funkcionarima. Njegov naslov je: R. L. Hill, president Rotary International, 217 Jesse Hall University of Missouri, Columbia, M O., U. S. A.

BRATSKI ODNOSI IZMEDJU BUGARSKIH I JUGOSLOVENSKIH ROTARA

Naši lijepi prijateljski i bratski odnosi sa bugarskim rotarima poznati su nam već iz izveštaja o svečanostima prilikom osnivanja R. C. Sofija. U posljednje pak vreme posetio je takodjer velik broj rotara iz našeg distrikta klub Sofija, osobito prilikom ekskurzije jugoslovenskih privrednika u Bugarsku. Na toj ekskurziji bila je zastupljena većina naših klubova, pa u brojnim mesečnim izveštajima čitamo vesti o putovanju naše braće po Bugarskoj, o pri-

rodnim lepotama ove divne zemlje, o tako lepo razvijenoj industriji i poljoprivredi, o razvoju onamošnjeg školstva, a naročito o srdačnom dočeku naših članova u Sofijskom klubu. Iz svih izveštaja javlja se samo pohvala i zadovoljstvo.

Da bi stekli pravu sliku o istinski bratskim odnosima između bugarskih i jugoslovenskih rotara, prenosimo iz Bulletina br. 10 Sofijskog kluba izveštaj o učestvovanju bugarske delegacije na našoj distriktnoj konferenciji:

„Prilikom desera našeg ručka 26. aprila slušali smo sa živim interesovanjem izveštaj o utiscima naše delegacije na rotarskoj distriktnoj konferenciji u Jugoslaviji. Doček, koji je bio priredjen našim predstavnicima, premašio je sve, što smo očekivali. Pozornost, male pažnje, stalna brižljivost, ljubaznost, učtivost, svega toga bilo je u izobilju, kao i topline oduševljenja. Naši delegati vratili su se veoma zagrejani usled dočeka u Zagrebu i Beogradu, i svi sretni pričali su svojim rotarskim prijateljima, koji im se nisu mogli pridružiti, o svojim prijatnim utiscima kroz čitavo vreme svog isuviše kratkog boravka u Jugoslaviji. Naš požrtvovni sekretar, koji ne može nijednu tajnu da zadrži za sebe, priznao nam je, da je bio prosto očaran od reda i discipline u redovima hrvatskih rotara. Oko 300 zvanica učestvovalo je na rotarskom banketu u Zagrebu i sve se obavilo u primernom redu. Program bio je proveden u tančine, svaki rotar imao je svoju značku, po kojoj su se učesnici poznali bez pretstavljanja, prtljag letio je iz kolodvora u hotel a da se čovek za to nije morao brinuti, na konferenciji su se debate obavile u najsrdačnijoj atmosferi, zaključci bili su saglasno i brzo donešeni te vreme nije gubljeno beskorisnim i izlišnim pričanjem. Put bio je veoma poučan za sekretara toliko kritičnog duha kao što je naš dragi Bojadžijev, triumfalan bio je za predsednika, koji toliko uživa u svečanostima kao naš dragi predsednik Nedkov, a filozofski bio je za toliko suptilnog posmatrača kao što je naš ‚apostol‘ rotar Mutafov. Za sve pak bio je taj put pravo uživanje. Rotary Club Sofija koristi se ovim izveštajem da još jedamput zablagodari zagrebačkim i beogradskim rotarima za sve ono što so učinili da bude boravak Sofijskog triumvirata u Jugoslaviji isto toliko koristan kao što je bio prijatan.“

Na dan 25. maja 1934, prilikom ekskurzije jugoslovenskih privrednika u Bugarsku, posetili su bratski klub Sofija naši rotari Voja Petković, doktor Milan Radosavljević i Milan Stojanović iz R. C. Beograda, Josip J. Kavčić i dr. Ivan Slokar iz R. C. Ljubljana, Milan Ilić i Boško Žerajić iz R. C. Skoplje i Krešimir Brovet iz R. C. Zagreb. O ovoj poseti objavljuje bulletin br. 11 mnogo lepa i srdačna; naročito govor predsednika R. C. Sofija prožet je bratskom ljubavi i iskrenom željom za što boljim sporazumom i saradnjom obaju naroda na kulturnom i privrednom području. Sada smo oslobođeni od političkih predrasuda koje su nam ranije mutili slobodan pogled na istinu in na sreću naroda. U dobru susedstvu i prijateljstvu i u težnji za mirom i sporazumom naći ćemo put k materijalnoj i duhovnoj obnovi naroda. A takodje saglasnost

obaju naroda sačinjava, bez sumnje, dostatnu osnovicu za odbranu zajedničkih interesa obeju država. Govor predsjednika primljen je ogromnim oduševljenjem.

Iskreno želimo da bi bratski odnosi između bugarskih i jugoslovenskih rotara postali što čvršći i što srdačniji.

ROTARSKI DANI U DUBROVNIKU

Priopćujemo ovaj izvještaj o Charter-proslavi R. C. Dubrovnik, koji je uslijed obilja gradiva izostao iz prošlih brojeva.

Još od distriktne konferencije život dubrovačkog kluba kreće se u znaku jednog svečanog raspoloženja, koje je kulminiralo na slavi predaje chartera, obavljenoj 31. maja t. g.

U Zagrebu je bilo 12 Dubrovčana, koji su prisustvovali ne samo sjednicama i svečanostima distriktne konferencije, nego i redovnoj sjednici zagrebačkog kluba. Zbog najbolje frekvencije dobili smo kolo kao prelazni dar, koji sada redovno resi našu trpezu na sedmičnim sastancima. Na ovoj konferenciji postavljene su mnoge nove, učvršćene su stare veze naših članova sa članovima drugih klubova, koji su svi redom sa naročitom pažnjom susretali Dubrovčane.

Nakon povratka iz Zagreba, rad u klubu najvećim dijelom obuhvatio je pripreme za svečanost predaje chartera. Radilo se intenzivno i od srca. Poziv na svečanost uputili smo svim evropskim klubovima i svim distriktima u svijetu sa ukusnom slikom i kratkim opisom Dubrovnika.

Svečanost održana 31. maja bila je jedna lijepa i značajna manifestacija rotarske akcije i rotarske misli, koja će ostati u trajnoj uspomeni svih učesnika. Pored cijelokupnog dubrovačkog članstva sa gospodjama i kćerima, na svečanoj večeri u velikoj dvorani Hotela Imperiala našli su se pretstavnici R. C. Beograd, Zagreb, Sarajevo, Split, Šibenik i Osijek na čelu sa našim guvernerom br. dr. M. Stojadinovićem. Posebnu grupu naročito rado vidjenih gosti sačinjavali su engleski rotari koji su zastupali 16 engleskih klubova. Bila su među nama i dva gosta iz Amerike, dr. H. Templeton sa gospodjom iz R. C. Oakland, Cal. Među gostima nerotarima te večeri našli su se za našim stolom načelnik grada g. dr. Mičić, donaćelnik grada, sreski načelnik, komandant mjesta i t. d. Ukupni broj učesnika bio je 101. Dvorana je bila ukrašena slikama pretsjednika R. I. Johna Nelsona i našeg guvernera br. dr. M. Stojadinovića, a stolovi su bili okićeni mnogobrojnim trofejima i zastavicama, poslatim na dar našem klubu iz svih strana svijeta.

Tok svečanosti razvijao se je ovako: Pretsjednik Bravačić otvorio je sjednicu pozdravnim govorom našem guverneru i svim gostima, rotarima in nerotarima, svakom zasebno. Poslije pečenja guverner je održao zdravicu Nj. Vel. kralju, koja je bila popraćena sviranjem i pjevanjem himne. Iza večere guverner je predao charter našem pretsjedniku uz prigodni govor,

Budva

kojim je istakao značaj rotarstva i ulogu Dubrovnika u rotarskoj akciji. Odgovorio mu je pretsjednik Bravačić izrazujući radost dubrovačkih rotara što su primljeni u rotarsku zajednicu. Zatim je slijedio pozdrav pretsjednika Bravačića engleskim rotarima, i to na engleskom jeziku, u kojem je bilo iznešeno nekoliko reminiscencija o dodiru Dubrovčana i Engleza kroz vjekove. Govor je bio završen sviranjem i pjevanjem engleske himne. Na ovaj pozdrav odgovorio je u ime engleskih rotara Mr. Tom Smith od R. C. Islington. Vrlo srdačno pozdravio je jugoslavenske rotare i Dubrovnik izrazujući radost engleskih rotara što mogu da budu učesnici ovakove lijepo svečanosti. Kada je ovaj govor završen nastao je jedan naročito lijep moment, koji je učinio jak dojam na sve prisutne: U dnu dvorane pojavljuje se mali Master Jone Garner sa velikom zastavom i stupa prama pretsjedniku, klanja se tri puta sa zastavom i podaje je kao dar engleskih rotara. Zastava je od čiste svile, u vrhu engleske državne boje, a na doljnjem polju natpis: „English ROTARIANS visit 1934“, vrh od štapa je ukrašen divno izradjenim rotarskim kotačem od mjedi; a ispod njega visi 16 traka sa imenima svih klubova, koje učestvuju na ovom putovanju kroz Jugoslaviju.

Slijedili su zatim pozdravi i predaja darova sa strane jugoslavenskih klubova. U ime Dubrovčana pozdravio je domaće rotare brat dr. M. Vidoević, i to svakog redom i poimence, a posebno se sjetio odsutne braće E. Markovića iz Zagreba i dr. I. Bonaccia, koji su imali naročitih zasluga za osnivanje dubrovačkog kluba. Kod svakog pojedinog imena nastalo je klicanje odnosnom klubu. Iza pozdrava dr. Vidoevića slijede lijepi otpozdravi i darivanja sa strane brata ing. Alaupovića u ime R. C. Zagreb, brata D. A. Babića u ime R. C. Sarajevo, brata ing. D. Matošića u ime R. C. Osijek, brata dr. F. Marušića u ime R. C. Šibenik, brata ing. D. Matošića u ime R. C. Split, brata A. Minha u ime R. C. Beograd i brata ing. O. Ostovića u ime R. C. Sušak.

Darovi su bili ovi: R. C. Beograd veoma ukusna gravira starog Beograda, R. C. Ljubljana ukusno izradjena zastavica, R. C. Osijek bogata mapa u kožnom uvezu, R. C. Sarajevo vrlo lijepa pepeljnača, R. C. Šibenik krasno iz-

radjena narodna torba, R. C. Split originalna uljena slika brata Uvodića, R. C. Sušak simbol pomorstva, katarka koju je izradio jedan slijepac, R. C. Vukovar lijepi standard iz drva, R. C. Zagreb lijepo izradjen čekić, R. C. Lody, Usti nad Orlici i Cape Town ukusne zastavice.

Na kraju je dubrovački rotar brat Pogačić pozdravio pristune dame, a Engleskinja, sestra Headley, zahvalila je na pozdravima.

Tajnik Sokolović pročitao je mnogobrojne brzojavne i pismene pozdrave, koji su nam stigli sa svih strana svijeta. Rijetko je Dubrovnik doživio da je na istu adresu jednog dana primio toliko brzojavnih pozdrava iz inostranstva koliko ovaj put.

Nakon zaključene sjednice započeo je animirani ples, koji je trajao do 4 sata. Domaće sestre bile su u narodnim nošnjama, koje su naročito privlačile interes medju engleskim sestrama.

Svim klubovima, koji su darovali naš klub, bila je na uzvrat darovana umjetnička mapa Dubrovnika, rad slikara Kokotovića.

Sutra dan (1. juna) dubrovački rotari proveli su svoje goste po gradu. Po podne se pošlo na zajednički izlet sa automobilima do Trstenog, a na povratku bila je zakuska kod „Tete Jele“ u Rijeci Dubrovačkoj, popraćena srdačnim zdravicama i veselom pjesmom.

Engleski rotari su u punom broju bili ponovno na našoj večeri, održanoj 7. juna, tako da je i ova večer imala naročito svečani karakter. Iz Dubrovnika su otputovali u nedjelju 10. juna. U gruškoj luci okupili su se svi dubrovački rotari sa članovima svojih porodica. Sa obale i ladje nastalo je klicanje i pozdravljanje. Englezi su očito bili pod impresijom naše bratske pažnje i ljepote naše zemlje. Kad je parobrod odmicao još dugo se orilo: „Do vidjenja!“

U ovom posljednjem periodu (april i maj) osim učesnika na svečanosti Chartera bilo je nekoliko domaćih i stranih gostova na našim radovima. Medju ostalim posjetio nas je dva puta rotar dr. Otokar Kruliš Randa, predsjednik R. C. Praha, rotar Paul Riech iz R. C. Graz, te rotar dr. Harry Templeton iz Oaklanda (tri puta).

Na svečanosti Chartera bili su prisutni osim već spomenutih i slijedeći domaći gosti: dr. V. Leustek, past predsjednik iz R. C. Zagreb, Slavko Sirišćević iz R. C. Beograd, R. Knežević, tajnik R. C. Osijek, dr. Dušan Davidović i Uroš Dučić, članovi R. C. Sarajevo, Frano Aljinović i Baltasar, članovi R. C. Split, te Marko Jakovljević, član R. C. Šibenik.

Od poslova, koji su obavljani kroz ovo vrijeme preko našeg kluba, treba posebno istaknuti primitak dara od Din 7500.— koji je preko nas, a prije dolaska u Dubrovnik poslala grupa engleskih rotara kao svoju pomoć nastradalim rudarima u Kaknju. Mi smo taj dar prosljedili R. C. Sarajevo.

Ne treba ni isticati, da su svi ovi događaji iz našeg rotarskog života, koji su puni stvarnog sadržaja, ostavili duboke dojmove u redovima našeg članstva. Dubrovački R. C. ponosno nastavlja svoj korisni rad.

✱

O D B L E D A D O S A R A J E V A

PRVI ORGANIZOVANI IZLET U JUGOSLAVIJU

(Sa engleskog dr. V. K., Beograd) The Rotary Wheel — juli 1934.

Imamo zadovoljstvo da štampamo ovde kratak izveštaj o prvom organizovanom *rotarskom izletu* po Jugoslaviji. Grupa je brojala nas 39 i bila je pod veštom rukom rotara Thomasa Smitha iz kluba *Islington*. Izveštaj nam je poslan iz Sarajeva od rotara R. F. Toombsa (*R. C. Wembley*).

U subotu 26. maja o. g. nas 39-oro napustilo je Englesku i uputilo se u Jugoslaviju pod budnim okom Thomasa Smitha iz R. C. Islington. Putovali smo preko Dovera, Ostenda, Bruxellesa, Kölna i Münchena. Ostavljajući München prošli smo preko Salzburga, Badgasteina i kroz veličanstvene doline austrijskog Tirola na našem putu za Kranjsku odnosno za Bled, to prvo mesto našeg zadržavanja.

B l e d.

Otkrili smo da je Bled lepo i veoma prijatno malo jezero, ugnezdjeno između obronaka Julskih Alpa, odevenih četinarima.

U večer drugog našeg dana na Bledu bili smo počašćeni na večeri Ljubljanskih rotara u hotelu Toplice, jer nismo bili u mogućnosti da posetimo Ljubljanu. Pretsednik R. C. Ljubljana umolio nas je da odnesemo najsrdačnije pozdrave njegovih članova britanskim Rotary-klubovima i rekao je da bi bili veoma srećni da mogu da pozdrave i druge britanske rotare u svojoj domovini. On nas je uveravao da su Jugosloveni jedna miroljubiva nacija koja je saglasna da se međunarodni ugovori moraju lojalno provoditi. „Ja vam želim na kraju da budete zadovoljni na putu. Neka ste nam srdačno dobrodošli“, završio je pretsednik. Zatim smo prisustvovali izvodjenju narodnih igara, koje su igrali igrači u narodnom odelu i činili nam poklone kiticama poljskog cveća. Na kraju smo i mi naučili i igrali ove narodne igre a zatim njima pokazivali kako mi igramo u Engleskoj.

Pri večeri smo poklonili našu zastavu rotarima, a u zamenu zato svaki klub, koji je na našem izletu imao pretstavnika, dobio je po jednu zastavicu za uspomenu.

V e z a s a I t a l i j o m.

U utorak 29. maja napustili smo Bled i vozom stigli u Trst, gde smo zajedno ručali sa italijanskim rotarima, čiji nam pretsednik izjavi da nas oni dobrodošlicom dočekuju otvorenih srdaca. „Rotarstvo je silni savez — rekao je on. — Gde god su rotari, oni se potpuno razumeju.“

Po ručku smo bili svi obdareni buketima ruža i karanfila a zatim provadjani po Pomorskoj izložbi, koja se baš u to vreme održavala u Trstu.

S p l i t.

Zatim smo se navezli brodom za Split, gde smo stigli idućega jutra. Split-ski rotari su nam izišli u susret u celokupnom broju i pokazivali nam njihov

veličanstveni stari grad, koji je sada izgrađen oko ogromne Dioklecijanove palate. U 8·30 u sredi 30. maja večerali smo sa splitskim rotarima u hotelu Imperialu. Dr. Stojadinović, guverner jugoslovenskog distrikta, bio je prisutan zajedno sa engleskim konzulom.

Pošto smo poklonili našu plavu spomen-zastavu predsedniku kluba, fotografisali smo se zajedno i igrankom završili ovo veoma krasno veče. Idućeg jutra okružio nas je celokupan klub i poželeo nam srećan put sa keja, kad smo se ukrcavali u brod za Dubrovnik.

Na brodu smo medjutim upoznali Radovana Alaupovića, predsednika Zagrebačkog kluba, jednog od prvih i najvažnijih klubova na Balkanu. Isto smo se tako tu upoznali sa predsednikom kluba Šibenik. Oba predsednika bila su na putu za Charter-svečanost u Dubrovniku.

D u b r o v a č k a s v e č a n a n o ć.

U Dubrovnik smo prispeli u veče, na vreme za Charter-proslavu u hotelu Imperialu. Proslava je trajala od 9 sati uveče do 3 sata ponoći. Tu su bili prisutni pretstavnici mnogih klubova iz Jugoslavije i svaki je klub učinio po jedan poklon Dubrovniku — što dokazuje da je ovo poklanjanje veoma popularna stvar. Dubrovački predsednik uložio je mnogo truda da nas u ne baš kratkom govoru pozdravi na engleskom, ali njegovi članovi su nas dočekali sa takvom srdačnošću, da nećemo nikad zaboraviti.

Vrlo smo se prijatno iznenadili na večeri, kad su sve dame došle u narodnom odelu — to nije bio baš prosti seljački kroj, nego su to bili starinski kostimi, povadjeni iz riznica i predavani u nasledje ko zna koliko generacija.

Pošto je dr. Stojadinović izvršio predaju Chartera Dubrovačkom klubu, predsednik je napio zdravicu engleskom kralju Djordju V, a mi poklonismo našu zastavu i ispismo u zdravlje kralja Aleksandra I.

U nedelju 3. juna napustili smo Dubrovnik i otputovali na jedan dan za Sarajevo, u glavni grad Bosne. Ovaj put, koji je trajao ne više od 180 milja, bio je zaista najdivniji od sviju izleta, što su ih rotari pravili i mi svi čestitismo Tom Smithu, što nas tuda tako sigurno proveo. Ovaj put sa vlasastim četinarima izaziva strahovidost i imadosmo da se većinom kroz klance probijamo. Scenarija je bila veličanstvena idući po Dinarskim Alpima i članovi sa našeg izleta, koji su putovali kroz Stenovite Planine Severne Amerike, vele da nije ni približno onome, što smo videli na putu do Sarajeva.

L a d i e s - N i g h t u S a r a j e v u.

Prisustvovali smo ovom svečanom večeru sa damama u Sarajevskom klubu, koje je bilo prvo takvo veče od kad klub postoji, u hotelu Evropa. Mnoge dame dodjoše u narodnom odelu i proveli smo veoma prijatno veče jedući i igrajući.

Našli smo da su sarajevski rotari veoma zanimljivi i gostoljubivi. Postavljali su nam mnoga pitanja o Engleskoj, za koju izgleda da imaju divljenja — naročito o našem sistemu vaspitanja po narodnim školama, koji oni pokušavaju da uvedu u Jugoslaviju.

U utorak 5. juna napustismo Sarajevo i vratismo se u Dubrovnik, gde smo ostali do nedelje da svoj rotarski izlet završimo na Rabu, a odatle u Oberammergau, a posle toga pravo kući.

Velika gostoljubivost.

U svakom klubu, koji smo posetili, Tom Smith je naravno odgovarao na pozdrave dobrodošlice veoma sposobno i ubedljivo, i mi besmo svi izvanredno ponositi na sjajnome načinu, na koji je on podizao svoj glas našeg priznanja za onu veliku gostoljubivost, koju smo doživeli prilikom našeg boravka u Jugoslaviji. — On je kazao:

Da je Jugoslavija više nego prevazišla naša očekivanja. To je veoma zanimljiva i divna zemlja, koja u Engleskoj nije bila dovoljno poznata. Jugosloveni su najprijateljskiji i najljubazniji narod. Gostoljubivost rotara je poznata, neogranična, i mi ćemo se vratiti u Englesku sa nezaboravnim sećanjem na najlepší rotarski izlet, koji smo ikada učinili.

Gospodja Hedley, jedan veoma sposoban član naše izletne grupe, odgovarala je svakom klubu po našoj molbi i na nemačkom. Mi smo joj zato u veliko zahvalni.

R. F. Toombs.

✱

T E H N O K R A C I J A

INŽ. MILAN pl. KIEPACH

R. C. MARIBOR

Maribor, 14. maja 1934.

Namjeravam Vas upoznati s načelnim idejama tehnokracije, a da se neću upuštati u kritiku. Ove ideje nisu nove, ali se o njima mnogo govori i piše tek u zadnjim godinama.

Ideja tehnokracije pojavila se godine 1920 u Americi, a otac joj je američki inženjer Howard Scott.

Prije svega moram napomenuti, da su ideje, koje zastupaju tehnokrati, aktualne i važne samo za veoma industrijalizirane zemlje kao što su Sjeverne Amerika i Njemačka. Iako dakle tehnokracija za naše prilike nije aktualna, ipak držim, da su ideje tehnokrata tako originalne, a donekle i važne, da se moramo s njima baviti i upoznati ih. Doći će sigurno vrijeme, kad ćemo barem neke od njihovih ideja morati primjeniti i kod nas, ako ne budemo htjeli da zaostanemo za drugim narodima.

Što se dakle razumjeva pod tehnokracijom?

Tehnokracija znači, kao to već sama riječ kaže, „vladanje tehničara“. Tehnokrati tvrde, da je ogromni razvitak tehnike tako bitno promjenio životne i ekonomske prilike, da je potrebno promijeniti i socijalne prilike, da bi se uzdržalo ravnotežje u svijetu.

Socijalne prilike nisu se promjenile u onom tempu i u onom opsegu kojim je napredovala tehnika, pa stoga tehnokrati vjeruju, da je taj nerazmjer uzrokom današnjim kaotičnim socijalnim i ekonomskim prilikama.

Tehnika je danas u svim prilikama i u svim ustanovama odlučujući faktor, tako, da tehnokrati drže, da su jedino oni u stanju da vladaju i uspostave socijalno in ekonomsko ravnotežje u svijetu.

Tehnokrati imadu za naše današnje pojmove fantastične ideje, koje se smatraju utopijom. Tehnokrati traže ukidanje svih gospodarskih sistema i svih političkih stranaka, te predlažu vladu stručnjaka, inženjera i učenjaka. Pitamo se, da li je tehnokracija u stanju izvesti nas iz današnjeg kaosa i nevolje i da li nam neopravdano ne predočuje prevelike nade? Jeli tehnokracija samo obična krilatica ili praktičan život?

Tehnokracija je zapravo jedna nova ekonomska filozofija, koja, kako sam već napomenuo, dolazi iz Amerike, a osnovao ju je američki inženjer Howard Scott. Taj je Howard Scott ugledan internacionalan čovjek, koji je študirao u Berlinu, a radio u Engleskoj i Kanadi.

Kad je Howard Scott 1920 godine počeo propagirati svoje ideje, svi su ga ismjeivali. Malo po malo dobio je sve to više uglednih pristaša, medju kojima je bilo i nekoliko učenjaka na sveučilištu Columbiji. Početna organizacija pristaša tehnokracije bila je poznata pod imenom „Technical Alliance“. Ova organizacija nastavila je poslije rad na sveučilištu Columbiji te se je služila znanstvenim metodama. Saradnici inženjera Scotta postali su učenjaci, sveučilišni profesori, nacionalni ekonomski i drugi, tako da se je sav taj pokret digao na znanstveni nivo.

Tehnokracija nabacila je načelna pitanja u pogledu ekonomskog sistema i njenog vodstva.

Tehnokrati su prvi upozorili javnost na osnovne pojave neuspjeha našeg današnjeg ekonomskog sistema i prvi su prorokovali kaotične prilike u svijetu. Neki tvrde, da ideje Scotta nisu njegove originalne ideje, nego da je on mnogo toga preuzeo od Thornsteina Veblena, koji je ogorčeni neprijatelj industrijalaca i finansijera.

Kako god bilo, ipak se Scottu pripisuje osnovna tehnokratska teza, t. j. *da je civilizacija osnovana na energiji*. Veblen napada finansijere kao gospodujuću klasu, koja nije u stanju da kontrolira i upravlja tehnizirano gospodarstvo. On stoga smatra, da mora naš današnji kapitalističko-ekonomski sistem prije ili kasnije propasti. On takodjer preporučuje, da ekonomsko vodstvo preuzmu tehničari i inženjeri.

Tehnokrati opet kritikuju kod našeg današnjeg ekonomskog poretka sistem cijena i izmjenu dobara. Produkcija dobara treba da bude osnovana na njenom potrošku, a ne na dobitku; u tome leži razlika izmedju ekonomskog vodstva od danas i sutra.

Tehnokrati tvrde, da je za ocjenu ekonomske djelatnosti jedino ispravno mjerilo energije.

Kao glavnu zadaću postavili su si tehnokrati, da izmjere energiju Sjeverne Amerike, t. j. da ustanove, koliko se energije troši u cijelokupnom gospodarstvu Sjeverne Amerike. Ovim radom započeli su tehnokrati na sveučilištu Colum-

biji zapravo istom godine 1932, te je već onda bilo zaposleno preko 100 inženjera i namještenika.

Oko 3000 raznih vrsta robe sastavit će se u tabele i pokušati ustanoviti, koliko energije je potrebno za proizvodnju jedinice. U ovim tabelama naznačeno je, koliko je zaposleno radnih snaga, radno vrijeme i godišnja množina proizvodnje.

U ovim tabelama nisu uzeti u obzir promjenljivi faktori kao što su cijena i nadnica. Sastavljanje ovih tabela iziskuje ogroman posao, te je do sada obradjeno samo nešto preko 200 raznih vrsta robe.

Tehnokrati sami priznavaju, da oni nemaju još gotov plan i da još traže najpovoljnije rješenje.

Zašto igra energija u ekonomskom životu tako važnu ulogu?

Za svaki rad potrebna je energija. Svaki stroj, a tako i čovjek mijenja radom jednu formu energije u drugu i na taj se način postizava gibanje i proizvadjaju neki rad.

Za jedinicu energija upotrebljava se u fizici naziv „erg“. Pošto je ta jedinica vrlo malena, to se iz praktičnih razloga upotrebljava u tehnici jedinica 1 mkg, to je $9 \cdot 81 \cdot 10^7$ Erga. 427 mkg odgovaraju 1 kcal.

Dok je čovjek morao obavljati sav rad sasam, nije mogao mnogo producirati, jer je njegova energija bila ograničena. Može se reći, da je to stanje bilo nepromjenjeno od prastarog doba do godine 1800. Čovjek je sam obradjivao zemlju; izradjivao si je sam odijela i gradio si je sam kuće. U ono vrijeme nije postojala mogućnost promjene energije iz jedne forme u drugu. Čovjek je upotrebljavao jednostavno vodeno kolo, a kasnije pomagale su mu životinje, koje je pripitomio. Do godine 1800 bio je dakle čovjek jedina i naj-savršnija mašina i ako s vrlo lošim stupnjem iskorišćavanja. Rad kojega je čovjek u stanju proizvesti vrlo je ograničen i iznosi približno 200.000 mkg kod osamsatnog rada. 75 mkg u 1 sek. odgovara 1 k. s. Čovječja snaga odgovara dakle oko $\frac{1}{10}$ k. s.

Visina produkcije bila je u ono vrijeme konstantna te se je standard života ovome prilagodio. Potrošak energije na osobu i na dan kretao se je u ono doba oko 2000 kcal. Poslije godine 1800 postepenom upotrebom strojeva i napredovanjem tehnike, osobito poslije godine 1900, povisila se je produkcija na 9 milijunstruko. Ovaj veliki porast produkcije doveo nas je u krizu.

Socijalne promjene događaju se onda kada nastane velika promjena poprječnog potroška energije po osobi.

Danas se troši u Sjevernoj Americi oko 150.000 kcal. na dan po osobi. Poprječna dnevna potrošnja energije u svijetu iznosi oko 22.000 kcal. na osobu. Profesor Lamb na sveučilištu Howard tvrdi, da je ova neizmjereno velika povišica potrošnje energije uzrokom današnje krize i socijalnog nereda.

Moramo si samo predočiti, kako se je gigantski povećala produkcija upotrebom strojeva i usavršenjem strojeva. Prvi strojevi, koje je čovjek upotrebljavao, bili su vodenice i vjetrenjače, koje su imale razmjerno vrlo malen

kapacitet. A i prvi parni stroj iz godine 1712 imao je još tako loš stupanj iskorišćenja, da je čovjek racionalnije radio nego ova prva mašina s najvećom snagom od 50 k. s. Istom u 19. stoljeću usavršivali su se sve dalje parni strojevi tako da je danas najveća jedinica dosegla 300.000 k. s. Ovakav stroj može nadomjestiti 3,000.000 ljudi.

Isto takav napredak opažamo i kod vodnih turbina; godine 1832 bila je najveća turbina za 50 k. s., godine 1891 5000 k. s., a danas skoro do 100.000 k. s. A i svi drugi strojevi usavršili su se u ovom razmjeru, te nije čudo, ako se je i produkcija dobara podigla na neizmjernu visinu. Tako su strojevi polako istisnuli čovječju radnu snagu. U staroj Grčkoj upotrebljavalo se je 97 % energije na produkciju životnih namirnica, dok se u Sjevernoj Americi danas troši samo 7 %. Malthusov zakon, koji veli, da granica razmnožavanja čovječanstva leži u mogućnosti prehrane, danas više ne važi.

Tehnokrati karakteriziraju periodu posljednjih 100 godina u kratko ovako:

Do godine 1800 živio je čovjek u dobi rukodeljstva, kako to još u mnogim zemljama i danas živi. On je morao sav posao obavljati sam, vlastitim primitivnim alatom. Od godine 1800 do 1920 živio je čovjek u drugoj periodu, u dobi rukom ravnog stroja. Usavršavanjem parnog stroja i vodne turbine bio je čovjek u stanju da producira više ali je morao strojevima sam ravnati. U fabrikama bili su postavljeni mnogobrojni strojevi, ali je svaki stroj posluživao po jedan čovjek. Od godine 1920 počinje treća doba, a to je doba automatiziranja i racionaliziranja. Čovjek ne služi više mašine, on samo nadgledava strojeve, koji opet poslužuju druge strojeve. Čovjek nije više u stanju da poslužuje komplicirani mehanizam, on je previše spor, nije dosta tačan. Taj posao posluživanja preuzimlju strojevi, tako da čovjek samo nadgledava rad strojeva.

(Nastavak u narednom broju.)

M A T E F R A N Č I Ć

Prošlo je od njegove smrti već nekoliko nedjelja, ali spomen mu još uvijek živi, i ne samo ovdje u našem Sušaku, već i u njegovoj rodjenoj Baški, na čitavom ostrvu Krku, svuda u našim krajevima, gdje je naš pokojni brat Mate bio poznat i kao malo ko vidjen i cijenjen.

Prošlo je nekoliko nedjelja, što ga izgubismo, a nema u nas nijedne narodne institucije, nijednog privrednog ili karitativnog društva, nijedne kulturne ustanove, koja ne bi osjećala prazninu, što ju je u njoj otvorila njegova prerana smrt. Prije nekoliko vremena proslaviše mu prijatelji dvadesetpetogodišnjicu njegovog zanosnog požrtvovnog sokolskog rada. S takovim zanosom i takvom požrtvovnošću radio je on i u drugim društvima. Kad se u crne dane sušačke okupacije u našem gradu, a u krilu Narodnog Vijeća obrazovao odbor za nastradale bjegunce, brat je Frančić bio među prvima, koji je nesretnoj braći pružio pomoćnicu ruku ne bojeći se progona in ne mareći za teške posljedice, što ih je onaj njegov rad povukao za sobom. Stvorila se u

Sušaku Zajednica doma i škole: i tim roditeljskim vijećima dao je on kao pretsjednik i dušu i srce svoje. Veliku je djelatnost razvio i kao gradski zastupnik, a tako i u svakoj drugoj patriotskoj, privrednoj i humanoj ustanovi. Svuda prisutan, ali ne kao neki član posmatrač, već kao revni i zdušni saradnik. Tako je on u jeseni 1930. god. dospio i u naš sušački Rotary club, kome je ostao vjeran do svoga posljednjeg daha. I tu je i kao odbornik i kao član bio vrlo aktivan, njegovi su se referati vrlo pomno slušali, pa je i kao brat i kao prijatelj ušao svoj rotarskoj braći u dušu, svi smo ga vanredno voljeli, pa bi upravo teško bilo opisati žalost, što ju je u nama proizveo gubitak našega miloga i dobroga brata Mata.

Slava bratu Matu Frančiću!

✱

IZ NAŠIH KLUBOVA — JULI 1934

R. C. BEOGRAD

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Srpski Kralj.

Na sednici 2. jula 1934 (frekvencija 58.82 %) na Dediњу pretседник Адолф Минх поднео је извештај о раду клуба у прошлој години и изнео програм рада за идућу годину. Предао је дужност новом претседнику дру. Влади Петковићу, који изјављује, да ће се трудити, да клуб води према начелима ротарства, и моли да му одбори и чланови буду на руци својом помоћи. Ротар Прица у име клуба захваљује одступајућем претседнику на његовом раду и наздравља присутним дамама. Ротар Стева Коен после тога износи своје мишљење о ротарском покрету и ротарским циљевима, које је примљено са одобравањем.

Седница 9. јула 1934 (frekvencija 33.33 %) била је у Земуну заједно са члановима Ротари клуба Земун. Претседник Р. К. Земун Викирхаусер отворио је седницу лепим говором, изражавајући радост што може управљати овом седницом оба клуба. После извештаја секретара земунског и београдског клуба о приспелој пошти, одржали су говоре ротари: Минх, Коен, Викирхаусер, Прица и др. Пошто је седница била намењена другарству, говори су били одржани у шаљивом тону,

и били израз доброг расположења и правог ротарског другарства.

Седница 16. јула 1934 (frekvencija 37.24 %) била је у клубском локалу код «Српског Краља» и била је посвећена другарству. Претседавао је ротар Лујо Харазин. Присуствовали су гости ротари: пастгувернер Еда Марковић из Загреба, професор Ђорђо Мани (Giorgio Manni) из Трста и директор Антун Бонда са три ђака из Ниборга у Данској. Претседавајући срдечно је поздравио госте, и саопштио да се је брат пастгувернер др. Стојадиновић данас вратио из Америке, где је присуствовао годишнем конгресу Р. И. у Детроиту, и да је срећно прошао при железничкој несрећи у Француској, са неколико огреботина при склизнућу експреса са шина. Ротар Едо Марковић обрадовао нас је вешћу, да ће боравити стално у Београду, и тако бити редовни гост на нашим седницама. Ротар Бонда из Ниборга саопштава своје утиске са пута по Аустрији, Мађарској и Југославији. Ротар Мани позива нас, да приликом путовања посетимо клуб у Трсту, и изручује поздраве њиховог клуба.

Седница 23. јула 1934 (frekvencija 57.60 %) била је у Топчидеру, а претседавао јој је ротар Лујо Харазим, који је после поздрава присутним дамама, пастгувернеру Еди Марковићу из Загреба, дру. Марушићу из Шибеника и ротару Бауеру из Усти над Лабем (Чехосло-

вачка), изразио радост што може поздравити пастгувернера дра. Стојадиновића, који се после повратка из Детроита опет налази међу присутнима. Др. Марушић из Шибеника говорио је о раду шибеничког клуба и изручио нам његове поздраве. После саопштења секретара Коена о приспелој пошти, пастгувернер др. Стојадиновић дао је опширан реферат о свом путу у Чехословачку, где је заступао Р. И. на дистриктној конференцији у Пођебрадима, коју детаљно описује. Затим прелази на пут у Америку и ток ротарског конгреса у Детроиту, о којем ће на идућим седницама дати опширан извештај. Саопштава поздраве претседника Р. И. Нелсона, потпредседника Р. И. Б. И. Робинсона и осталих наших пријатеља из централе Р. И.

На седници 30. јула 1934 (фреквенција 57.60 %), која је била на Дедињу, присуствовали су гости пастгувернер Едо Марковић из Загреба, ротар Коста Поповић из Скопља и ротар Фос из Лајпцига. После саопштења секретара о приспелој пошти, ротар Панић дао је реферат о посети гостију из Бугарске, које је пратио на путу кроз Југославију, а затим пастгувернер др. Стојадиновић говори о конгресу Р. И. у Детроиту, о току рада на конгресу који детаљно описује. Његов говор праћен је са највећим интересовањем и примљен са одушевљењем.

✱

R. C. DUBROVNIK

Sastanci (Meetings): Четвртак (Thursday) 20.00
Hotel Imperial

У току мјесеца јула одржана су четири састанка, на 5., 12., 18. и 26. Фреквенција је износила два пута по 88.89, један пут 83.33, а један пут 72.22 %. Једном брату подијелјено је отсуство. Као гости посјетили су нас ротари ing. Roh. Glos, тајник Р. С. Olomouc, ing. Кошак из Р. С. Zagreb (два пута), Ika Panić из Р. С. Beograd, Vladimir Mutafelija из Р. С. Zagreb, Dragan Tomljenović, тајник Р. С. Zagreb, те Boško Zvekić из Р. С. Zemun. Од nerotara био нам је у gostima г. Dimo Kazasov, претседник бугарско - југословенске

Lige u Sofiji. — У току овог мјесеца примили смо заставиче од клубова Olomouca, Ljubljane и Cape Towna. Ми смо узвратили на ове darove albumom Dubrovnika. — Поједина браћа примала су из Engleske писма појединих учесника putovanja engleskih rotara по нашој земљи. Из писана се види колико је дубок utisak, што га је оставила ова посјета. — При читанју weekly letter запажен је извјештај R. C. Graz од 7. јула, из којег се види, да је тамошњи rotar Paul Rieckh, који је био нашим gostom, filmovao Dubrovnik, па да је тај film prikazan у R. C. Graz. — Sastanak од 19. јула pretvorio се у toplu manifestaciju jugoslovensko-bugarskog bratstva. Те večeri био је нашим gostom г. Dimo Kazasov, па му је претседник odbora за medjunarodno složenje upravio srdačan pozdravni govor. G. Kazasov odvratio је lijepim riječima о Dubrovniku, о његовој ulozi, којом је у prošlosti služio zbliženju naših bratskih naroda, те о значају Jadrana за sve balkanske države. — Inače се на svim sastancima riješavalo о текућим klubskim pitanjima, redovno су читани извјештаји појединих klubova, domaćih и stranih, те се је vodio razgovor и izmjena misli са gostima из других klubova.

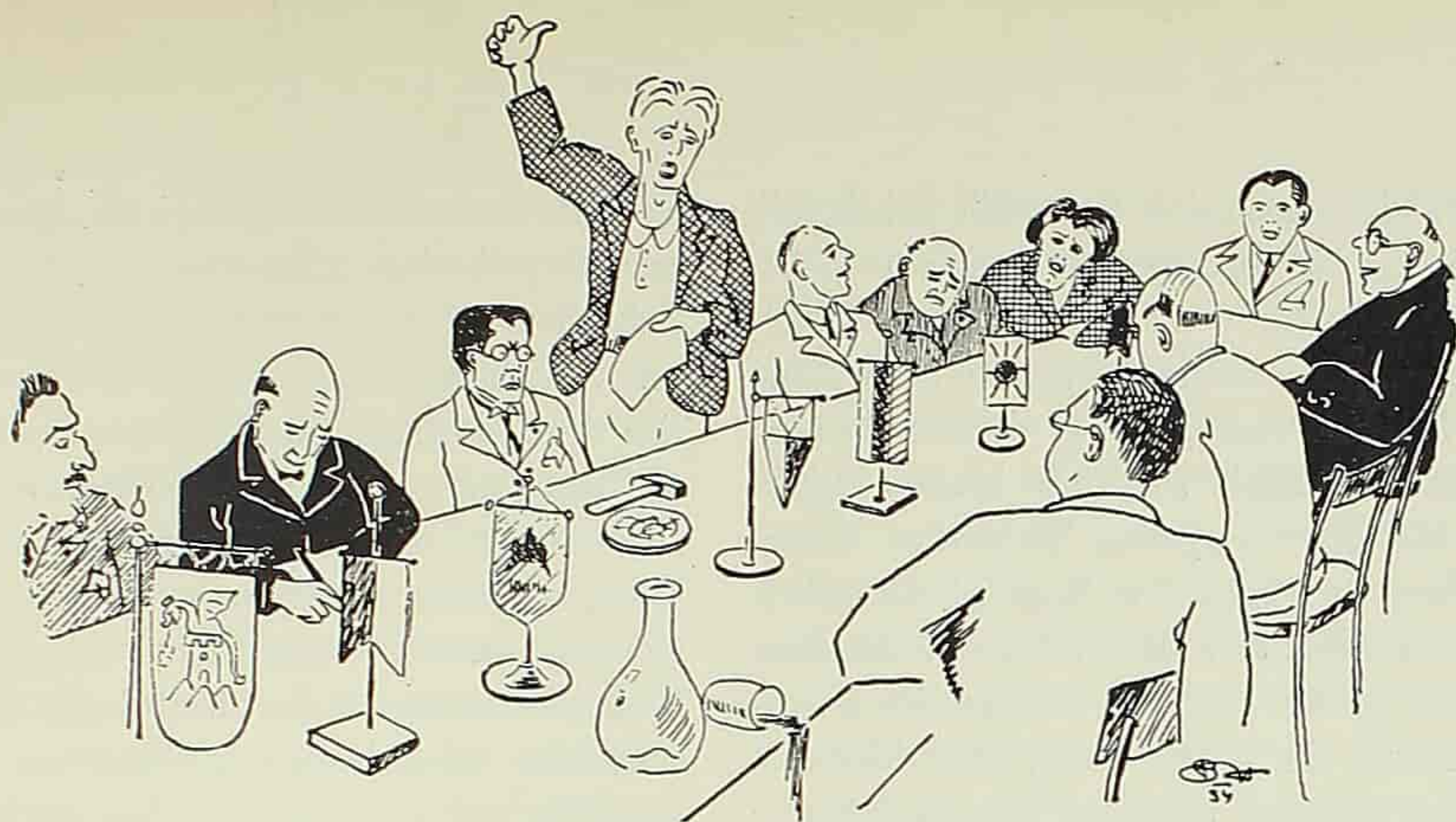
✱

R. C. LJUBLJANA

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
I. V.—31. X. Hotel Bellevue
I. XI.—30. IV. Hotel Union

169. sastanak 4. julija, frekvenca 62.5 %. V svoji sredi imamo gosta br. dr. Harry Templetona, člana R. C. Oakland, California, U. S. A., ki se nahaja v Bohinju na oddihu, pa je prihitel kot zvest rotar na najbližji meeting. Br. Agnola nam izročā v imenu bratskega dubrovačkēga kluba krasen album, ki nas bo vselej spominjal agilnega in simpatičnega mladēga kluba v prastarem Dubrovniku. Nato sledi predavanje brata Skubeca о situaciji na premogovnem trgu in v revirjih TPD (glej „Jugoslovenski Rotar“, II/7, str. 20). Predavanje močno zainteresira vse poslušalce za problem, ki je tako nemilo razgibal vso javnost. Večer se zaključi po živahni diskusiji.

Mjesečno pismo.

170. sestanek 11. julija, frekvenca 72,5 %. Dva stara prijatelja bivata med nami: brat Dragan Tomljenović in ing. Djuro Horvat, naš bivši član. Pa tudi tretji gost brat dr. Rudolf Alter (Baden bei Wien) nam ni neznan, saj je prisostvoval lanskem meddistriktnemu meetingu na Bledu. Pozdravil nas je v gladki hrvaščini in nam izročil zastavico svojega kluba. Brat ing. Hribar predava o pletilstvu; to ni navaden Classification talk, ne, temeljita analiza naše pletilske industrije je, kjer se kažejo vse težave našega podjetništva, ves njegov sodobni križev pot. Predavatelj išče novih smeri za bodočnost in poudari, da je človeštvo enostransko visoko razvilo produkcijo, medtem ko je distribucija dobrin ostala silno primitivna. Iz tega nesoglasja rastejo vse težave naših dni.

171. sestanek 18. julija, frekvenca 52,5 %. Poleg brata ing. Horvata sedi med nami brat dr. Ivo Šorli (Maribor), naš odlični pisatelj. Predava brat ing. Božič o organizaciji šumarstva v naši državi. Ob nazornih zemljevidih z grafično prikazanim statističnim materijalom nam poda jasen pregled vseh važnejših podatkov glede obstoječih gozdov. Zanimiva in raznolika slika raznih upravnih oblik, ki so zrastle v raznih pravnih področjih, se polagoma izenačuje, se po naših današnjih okolnostih reorganizira. Classification talk brata ing. Božiča nam je dal jasen vpogled v zeleno stroko.

172. sestanek 25. julija, frekvenca 60 %. Brat dr. Šorli, ki je tu na počitnicah, spet s svojo duhovitostjo oživlja sestanek. Danes imamo na dnevnem redu spet Classification talk: brat Smrkolj govori o žitni trgovini. Pšenica kot podlaga prehrane — naš vsakdanji kruh, pšenica kot eden glavnih predmetov svetovne trgovine, ki se proizvaja v ogromni količini sto milijonov ton — zdaj več, zdaj manj, pšenica kot problem mednarodne politike — vse to je pregledno opisano v tem predavanju. Žitna trgovina vse bolj uhaja iz rok trgovca, ona postaja predmet svetovne politike, polasča se je igra med diplomati.

R. C. M A R I B O R

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday) 19.30
Velika kavarna

177. sestanek 2. julija 1934. Frekvenca 67,74 %. Sestanek je posvečen služenju v klubu. Razpravljale so se razne interne klubske zadeve, objavili so se sklepi seje klubskega sveta, prečitala se je došla pošta.

178. sestanek 9. julija 1934. Frekvenca 58,06 %. Predsednik je najprej priporočil članom, naj anonsirajo v „Jugoslovenskem rotarju“. Tajnik je poročal o došli pošti in najvažnejše iz došlih poročil. Brat dr. Šorli

R. C. Maribor priredi v soboto 25. avgusta 1934 svoj sestanek v Rogaški Slatini in vabi k udeležbi vse rotarje.

je poročal iz inozemskih rotarskih publikacij. Prijetno nas je presenetila notica v „The London Rotarian“-u o sprejemu brata dr. Lipolda, načelnika mesta Maribora med člane našega kluba. Predlog brata dr. Brenčiča za prijateljski sestanek sosednih klubov Ljubljana, Maribor, Zagreb, Varaždin, Graz, Klagenfurt in Villach v Rogaški Slatini je našel prvi odmev v R. C. Zagreb. Medtem je tudi že došlo poročilo ravnateljstva Rogaške Slatine, da je prireditev, predvidena za 25. in 26. avgusta, mogoča. Razpravljalo se bo v tej stvari še kasneje. Brat predsednik je predlagal, naj bi se klub čimprej oddolžil R. C. Graz za njegov številni poset pri nas z dne 19. p. m. Brat dr. Lipold je predlagal, naj bi se vršil eden prihodnjih meetingov na njegovem posestvu v Šmartnem na Pohorju, pri kateri priliki bi si lahko tudi ogledali počitniški dom kraljice Marije. Brat ceremonijar je preskrbel posebno knjigo, ki je bratom na razpolago, da vpišejo eventualna vprašanja, na katera si žele odgovora, oziroma o katerih žele debate v klubu.

179. sestanek 16. julija 1934. Frekvenca 67,74 %. Zopet so nas enkrat prijetno iznenadili naši graški sosedje. Komaj smo bili na našem zadnjem meetingu sklenili, da jih čimprej obiščemo, že so nas prehiteli in nas posetili v kar mogoče najodličnejšem zastopstvu: predsednik Scheiner, njegov prednik pastprezident Schatzl in tajnik Rimpler. Prav posebno so nas presenetili z gostom, ki so ga pripeljali s seboj, rotarjem Petschkom, tajnikom Rotary kluba Baden bei Wien, ki ga kot prominentnega rotarja in tajnika ter avtorja tedenskih poročil badenskega kluba poznamo in spoštujemo, odkar si s tem klubom dopisujemo, t. j. od početka našega kluba. Temu primerno je bilo naše navdušenje in so bile prisrčne predsednikove pozdravne besede pri sprejemu dragih gostov. Zelo nas je razveselil tudi obisk g. inšpektorja Šaplje, ki nam ga je prijeljal v goste brat Attems. Brat Scheiner, predsednik Rotary kluba Graz, nam sporoča pozdrave vseh graških rotarjev ter željo, da bi se prisrčne vezi med obema kluboma vedno bolj poglobljale in da bi doživeli v novem rotarskem letu še mnogo skupnih meetingov. Glede

na naš nameravani obisk nam sporoča, da se vrši prihodnji njihov meeting v dietetični kuhinji rotarja Ninausa v Grazu, naslednji pa v Silberbergu pri Leibnitzu in da smo jim dobrodošli na obeh meetingih. Tudi tajnik Petschek od Rotary kluba Baden bei Wien se je v rotarsko navdušenih in iskrenih besedah zahvalil za prijazen sprejem ter nam sporočil prisrčne pozdrave svojega kluba. Badenski rotarji zelo obžalujejo, da zaradi prevelike oddaljenosti ne morejo navezati tesnejših stikov z našim klubom in da ne morejo za pospešitev 6. rotarskega cilja toliko doprinesti kot graški in naš klub. Brat tajnik je prečital došlo pošto in poročila.

180. sestanek 23. julija 1934. Frekvenca 67,74 %. Sestanek se je vršil v treh oddelkih, prvi v počitniškem domu kraljice Marije na Pohorju. Dom leži 850 m nad morjem in je namenjen slabotni šoloobvezni deci, predvsem iz socialno šibkejših slojev. Lastnik doma je društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru in je pod neprestanim strokovnim in zdravniškim nadzorstvom. Dom je za svoje svrhe vzorno urejen z vsem, kar rabi okrepčila potrebna deca za svoje letovišče. Naši izletniki so si vse naprave ogledali in se čudili vzornemu redu, ki tamkaj vlada. — Drugi del sestanka se je vršil na verandi posestva brata dr. Lipolda, ki je povabil R. C. Maribor pod svojo gostoljubno streho. Tamkaj je predsednik pozdravil navzočne goste prof. dr. Witteka, pastprezidenta R. C. Graz, ravnatelja gospoda Loosa in gospoda dr. Rapotca, gospoda dr. Varla, gospoda upravitelja Lukmana, zdravnika odnosno vodjo počitniškega doma, zahvalil se je domačinu bratu dr. Lipoldu in njegovi gospej soprogi za prijazen in gostoljuben sprejem. Brat tajnik je prečital došlo pošto in izvestja drugih klubov. Navzočni so nabrali 1200 Din v korist počitniškemu domu, ki so si ga danes ogledali. — Tretji del sestanka se je vršil v kleti brata Attemsa v Slovenski Bistrici, ki je došle člane povabil na svoje posestvo. Spričo znane prijaznosti in gostoljubnosti brata Attemsa je vsaka beseda o splošnem zadovoljstvu, ki je vladalo na tem sestanku, odveč. V poznih urah je klub zaključil ta svoj tako zelo posrečeni „meeting“.

181. sastanak 30. julija 1934. Frekvenca 54.84 %. Brat predsednik se je spomnil po otvoritvi sestanka v vznešenih besedah smrti velikega domoljuba, junaka in pesnika generala Rudolfa Maistra, ki smo ga preteklo soboto položili v prerani grob. Tajnik je prečital zapisnik, dopise in prejeta poročila. Br. Oset je poročal o našem oficijelnem posetu R. C. Graz na njegovem sestanku v Silberbergu ter zanimivem povratku naših bratov skozi dve avstrijski fronti vladino in ustaško. Kljub temu, da so se morali naši bratje zaradi nejasnega političnega položaja v Avstriji prehitro vrniti, so preživeli v družbi gostoljubnih graških prijateljev nekaj prav prijetnih uric, za kar jim gre ponovna prisrčna hvala. Brat Pintar je nato poročal o svojem prelepem potovanju z avtomobilom k Plitvičkim jezerom in na Jadran.

R. C. N O V I S A D

Sastanci (Meetings): Petak (Friday): 20.00
Hotel Kraljica Marja

208. sastanak 6. jula 1934. Frekvencija 65.71 %. Pošto je predsednik otvorio sednicu, obavestio je braću da se primopredaja dužnosti, koja je bila zakazana za današnji sastanak, ne može održati, jer je brat Čirić, sprečen neodložnim poslovima, odsutan. Stoga je umolio brata sekretara da podnese izveštaj o radu naših klubova. Pročitano je zatim pismo evropskog sekretarijata u kome su objavljena imena novih članova uprave R. I. u koju je od Jugoslovena ušao br. dr. Stojadinović. Br. dr. Trifković, dr. Belajčić i inž. Manojlović podneli su strane izveštaje.

209. sastanak 13. jula 1934. Frekvencija 51.42 %. U odsutnosti br. Ž. Bogdanovića, sednicu je otvorio br. dr. Branislav Borota, prvi potpredsednik, naglasivši da je ova sednica to važnija, što se na njoj ima obaviti primopredaja dužnosti između stare i nove uprave. Žali što ovo nije mogao učiniti brat predsednik, koji se opet poboleo. Godišnji izveštaj o radu i uspesima kluba o minuloj rotarskoj godini podneo je u odsutnosti brata sekretara, brat Paquor. Izveštaj sadrži podatke o članovima, frekvenciji, sastancima,

dobrim delima, predavanjima i t. d. U njemu se konstatuje da je rad kluba u prošloj godini bio intenzivan i plodan. — Izveštaj je primljen bez primedaba. Zaključnu reč u ime stare uprave održao je brat dr. Borota. Rekao je da je od statistike mnogo važniji uspeh u prošloj godini, naročito razvijanje uzajamnosti, koja je najlepša slika drugarske aktivnosti. Ovo je u toliko važnije, što su u klubu zastupljene razne profesije, koje poslovno — možda — udaljavaju članove jedne od drugih. Lični dodir je mnogo doprineo zbliženju. Prošla godina međutim nije prošla bez trzavica. Bilo je ljudi koji su se bez ikakvog osnovanog razloga digli protiv internacionalnog karaktera kluba, identifikujući ga sa kozmopolitizmom. Međutim ne treba zaboraviti da jedan narod može i sme biti zadovoljan svojim sinovima samo onda, ako su i ostali narodi zadovoljni njima. Zatim, u prošloj godini klub se borio i sa materijalnim poteškoćama. Veruje da će pod upravom novog predsednika br. Čirića, uspeh biti daleko bolji. Zatim, uz burno dobovanje, predaje novom predsedniku čekić. — Novi predsednik uputio je svoje prve reči staroj upravi, kako izraz zahvalnosti svih članova kluba. Žali što nije prisutan brat Ž. Bogdanović, koji ima najviše zasluga za postignute uspehe u minuloj rotarskoj godini. Tumačeći najživlje želje svih članova, želi obolelom pastpredsedniku skoro ozdravljenje. Zatim objašnjava, šta ga je zapravo rukovodilo da se baš sada primi vodstva kluba. Nije to samo zbog velike počasti, koja mu je izborom ukazana. Nego, i najviše zbog učestanih napada od strane neobaveštenih. Jer, kaže, potrebno je zaista biti neobavešten ili imati rdjavu volju pa da se učini klubu ova nepravda. — Kao ilustraciju, povukao je paralelu između sastanaka kluba i sličnih sastanaka onih, koji se smatraju pozvanima da kritikuju i napadaju rad kluba: dok se oni sastaju i priredjuju večere radi nje same, kod nas ovi sastanci imaju karakter prijateljske intimnosti. Pa da je i samo to, bilo bi opravdano. — Ali posle večere kod nas se održavaju sednice. Na njima se podnose razni izveštaji, čuju razna mišljenja, predavanja, referati, izmenjuju se misli, — pa zar nam se može prebaciti što se jednom u nedelju

dana sastajemo ne radi sebe, nego i isključivo radi drugih. Svaki naš sastanak okarakterisan je altruizmom. Istina, još uvek ima ljudi koji misle da pobjeđuje samo onaj, koji ima tvrdje zube, jače šape. Nema sumnje: nekad je i tako bilo; ali danas bi se moralo očajavati, ako hiljade godina kulture niso ništa drugo, do moderne varijante kamena i batine. Zatim govori o poslednjim događajima u svetu i zaključuje, da bi se danas svetu morala nametnuti volja da ratuje. Mi smo u položaju da ne moramo nikom da namećemo svoju volju. Ako je rat zaista veliki otkrivač istina, onda je to jedan razlog više da se čuva svetski mir. Mi vršimo jednu misiju u najteže doba, ali možemo i mirno i ponosito raditi. Naš cilj i naše težnje upućene su izmeni etičkih dobara, pa prema tome, naš rad može doneti celom čovečanstvu samo koristi. Brat Čirić završio je svoj uvodni govor apelom na svu braću da ga pomognu u njegovim nastojanjima. (Pljesak.)

210. sastanak 20. jula 1934. Frekvencija 48.67 %. Predsednik otvorio je sednicu na što je sekretar referirao o izveštajih naših klubova. Na predlog brata predsednika rešeno je, da se za vreme letnjeg odmora zbog slabe frekvencije ne održavaju predavanja i referati, nego da se ovi sastanci posvete drugovanju i prijateljstvu. — U medjuvremenu, konstituisaće se razni odbori, a pripremiće se i program rada, referata i predavanja. Usvojen je predlog br. Ležimirca, da referenti i predavači unapred odrede teme o kojima će govoriti. Jednodušno je rešeno na predlog brata predsednika, da se br. dr. Stojadinoviću, bivšemu guverneru, uputi pozdrav, u kome da mu se još jednom zahvali na poseti koju je učinio našem klubu, kao i da se oda puno priznanje njegovom radu na vodjenju našeg distrikta.

211. sastanak 27. jula 1934. Frekvencija 37.14 %. Pošto je predsednik otvorio sednicu, pozvao je braću da ustajanjem i ćutanjem odadu poštu umrloj Beli Jakovljević, supruzi našeg člana br. Paje St. Jakovljevića. Pročitana je karta našeg pastguvernera koju nam je u znak sećanja uputio iz Amerike. Sekretarski izveštaj o radu naših klubova saslušan je sa najvećom pažnjom. Br. Ž. Bogdanović, koji posle bolovanja prvi put učestvuje u

radu kluba, izjavio je, da je srećan što mu se ipak pružila prilika da pozdravi novu upravu i da joj poželi daleko veći uspeh od onoga koji je on mogao da postigne u prošloj rotarskoj godini. Na predlog br. Brkića rešeno je, da se za vreme letnjih meseca odstupi od ustanovljenih odredaba u dovodjenju gostiju na klupske sastanke i da članovi mogu dovesti svoje prijatelje i poznanike na zajedničke večere svakog petka osim prvog u mesecu.

✱

R. C. O S I J E K

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Grand Hotel

238. sastanak 4. jula 1934. Frekvencija 100 %. Sastanak održan je u vrtu pretsjednika br. Andrije Krbavca. Prije sastanka razgledano je poduzeće Štamparski zavod, koji je najmodernije uređen i koji u grafičkoj industriji zauzima vidnu poziciju. Brat pretsjednik održao je predavanje o grafičkoj struci, u kojem je ocrtao historijat tiskarstva i grafike te napredak u tim granama. Braća saslušale su to interesantno predavanje sa osobitim interesom i nagradiše pretsjednika burnim aplauzom. Sastanku prisustvovali su gradonačelnik Vlado Mallin (naš bivši član) i ravnatelj Štamparskog zavoda Dragutin Zierer. Večeru spremio je tajnik pod devizom sve na ražnju: timarene patke punjene domaćom šunkom, šindelbrateni i čevap. Raspoloženje bilo je izvrsno: prvo, jer je nakon dugog vremena postignuta 100%na frekvencija, a drugo radi dobra jela i izvrsne kapljice. Pretsjednik je otvorio sastanak oduljim interesantnim uvodnim govorom pozdravljajući goste i braću, koju je zamolio, da ga svojski podupru u njegovom radu kao pretsjednika kluba. Br. dr. Uzelac u svom pjesničkom govoru zahvaljuje starom pretsjedniku dr. Kaiseru na njegovom trudu, koji je uložio za procvat kluba i pozdravlja novog pretsjednika komu obećaje u ime sve braće svestranu potporu i saradnju. Sastanak potrajao je do sitnih sati.

239. sastanak 12. jula 1934. Frekvencija 86.95 %. Nakon zajedničke večere otvara

pretsjednik br. Krbavac sastanak i pozdravlja braću, a osobito br. Schustera, koji se je vratio sa puta u inostranstvo. Tajnik čita posljednji zapisnik kao i prispjelu poštu. Pošto su nastale neke promjene u pojedinim odborima, to pretsjednik imenuje pročelnikom odbora za klasifikaciju br. Schustera, u odbor za primanje br. dr. Kaisera, u odbor za služenje u javnosti kao pročelnika brata dr. Uzelca, kao člana br. Schustera, a kao zamjenika br. Krasso, u odbor za međunarodno služenje br. Stepanskoga kao člana, a u odbor za ciljeve i zadatke kao članove br. Schustera i dr. Uzelca; bivši blagajnik br. Frankl podnaša svoje izvješće o blagajničkom radu u prošloj godini. Br. Schuster izvješćuje o svojim posjetama klubovima Paris i München. U škrablici sakupljeno je dinara 600.—.

240. sastanak 19. jula 1934. Frekvencija 78.25 %. Nakon zajedničke večere otvara pretsjednik sastanak i pozdravlja braću. Tajnik izvješćuje o prispjeloj pošti te javlja, da je poslao br. Edi Markoviću čestitku prigodom njegovog imenovanja za generalnog ravnatelja Prizada. Bratu pastguverneru poslana je čestitka što je izbjegao katastrofi prigodom željezničke nesreće pri njegovu povratku iz Detroita.

241. sastanak 26. jula 1934. Frekvencija 65.21 %. Brat pretsjednik otvarajući sastanak žali današnju slabu frekvenciju i apelira na braću da nedolaskom ne kvare frekvenciju i ujedno pozivlje pročelnike komponentnih odbora da u roku od 14 dana održe sjednice i zatim predlože program svoga rada. Od pastguvernera br. dr. Stojadinovića dobili smo kartu iz Washingtona. Tajnik pročitao je posljednje pismo pastguvernera kao i prvo novog guvernera; zahtjevima posljednjeg bit će u cijelosti udovoljeno. Pastpretsjednik brat dr. Kaiser javlja, da se je koristio pozivom belgijskog distrikta te je poslao svoga sina na propagandističko putovanje sinova rotara po Belgiji i Luxemburgu; kada se vrati, bit će pozvan u klub, da održi predavanje o svom putu. Dr. Uzelac drži nato predavanje o osječkom vodovodu, koje je radi svoje aktuelnosti saslušano velikom pažnjom i nagrađeno aplauzom. Popriječna mjesečna frekvencija iznaša 82.60 %.

R. C. P A N Č E V O

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Pivara Vajfert

161. sastanak 6. jula 1934. Frekvencija 75.06 %. Pri početku sastanka obavljena je predaja dužnosti stare uprave novoj. Ostupajući pretsednik br. Isajlović prigodnim rečima zahvaljuje se tajniku br. Prediću na njegovom dvogodišnjem požrtvovnom radu i velikom trudu, koji je uložio, da bi klubska administracija uvek tačno i pravilno funkcionisala. Blagodari svoj braći na saradnji i poverenju, koje su mu za ovo vreme ukazali. Novoizabrani pretsednik br. Spaić biranim rečima zahvaljuje se braći na poverenju i moli ih da u bratskoj saradnji potpomažu novu upravu u unapredjenju rotarskih ciljeva i ideala. Izražuje nadu, da će budući period rada doneti vidnih rezultata. U ime članova kluba br. dr. Hadija odaje priznanje br. Isajloviću i Prediću za njihov odani rad. Čita se izveštaj o radu kluba u rotarskoj 1933/1934 godini. Bilo je 51 sastanaka. Sastanak od 16. marta 1934 održan je u počast guvernera br. dr. Stojadinovića sa ladies-nightom. Prosečna godišnja frekvencija je 68.12 %. Najveći deo članova ima vrlo dobru frekvenciju. U toku godine primljeno je šest novih članova, a istupili su četiri, koji zbog bolesti, koji zbog teških materijalnih prilika. Dakle prema stanju od 1. jula 1933 godine povećao se broj članova sa 22 na 24. U toku godine održala su braća razna predavanja i referate, ukupno 40. Naši članovi posetili su klubove: Beograd, Zagreb, Zemun, Novi Sad i Zürich. Bili smo zastupljeni sa tri člana na distriktnoj konferenciji. Izmenjali smo nedeljne izveštaje sa svim jugoslovenskim klubovima i sa nekim inostranim klubovima. Podelili smo oko 4600 dinara za ishranu siromašne dece, društvu za suzbijanje prosjačenja, ruskom odboru „Pomoć“ i postradalima u Kaknju. Prema izveštaju blagajnika br. Weissa materialno stanje kluba je povoljno. Pretsednik br. Spaić saopštjuje, da je u saglasnosti sa upravnim odborom imenovao odbor za ciljeve i zadatke i komponentne odbore sa

pododborima. Članarina za rotarsku godinu 1934/1935 utvrđena je u 400 dinara.

162. sastanak 13. jula 1934. Frekvencija 54'21 %. Posle tajničkog izveštaja pretsednik br. Spaić izjavljuje, da je upravni odbor radi razvijanja drugarstva i poboljšanja frekvencije rešio, da je onaj brat, koji ne može doći na sastanak, dužan da se pre sastanka pismeno izvini upravnom odboru i blagajniku položi za izvinu Din 20.—. Iznimno će položiti Din 10.—, ako je na putu ili ako je bolestan. Upravni će odbor samo u tom slučaju opravdati izostanak, ako se izvina blagajniku uplati. Ako neko četiri puta neopravdano izostane, prestaje biti član kluba. Posle kraće diskusije klub je jednoglasno usvojio rešenje upravnog odbora. Sekretar br. dr. Pavković saopštjuje, da je klubsko veće primilo projekt programa za I. polugodište rotarske 1934/1935 godine. Prema ovom projektu članovi odbora za ciljeve i zadatke održaće četiri do pet predavanja o opštim rotarskim pitanjima. Komponentni odbori izradiće u najkraćem vremenu svoj program i podneće ga na odobrenje klubskom veću. Komponentni odbori obratiće naročitu pažnju na to, da članovi pojedinih odbora održe odgovarajuća predavanja, da bi na programu svakog sastanka bilo barem jedno predavanje. Prema tome odbor za služenje u klubu sastaviće program za šest sastanka, odbor za služenje u zvanju za deset, odbor za služenje zajednici za četiri i odbor za međunarodno služenje za četiri sastanka.

163. sastanak 20. jula 1934. Frekvencija 60'90 %. Pretsednik br. Spaić čita pismo br. Ringa, koji nas izveštava, da istupa iz kluba. Sa žaljenjem se uzima na znanje istupanje br. Ringa pošto u njemu gubi naš klub jednog svog vrlo dobrog člana. Sastanak je potekao u referisanju stranih izveštaja.

164. sastanak 27. jula 1934. Frekvencija 52'20 %. Posle tajnikova izveštaja brat pretседnik čita mesečno pismo brata guvernera dr. Krejčija i zanimljive delove iz „Jugoslovenskog Rotara“. Zatim br. dr. Graber drži predavanje iz zvanja: „O privrednoj nemogućnosti izvršenja ugovora“. Predavanje je bilo veoma zanimljivo, braća su ga pažljivo saslušala i nagradila aplauzom.

R. C. S A R A J E V O

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Europa

170. sastanak 4. juna 1934. „Ladies Night“ u čast prisutne grupe engleskih rotara iz 15 raznih klubova Engleske. Tok toga sastanka opisan je na strani 15 i 16 julskog broja „Jugoslovenskog rotara“.

171. sastanak 11. juna 1934. Zaključeno je da se zapisnik prošlog sastanka prevede na engleski i da se po jedan primjerak toga prevoda pošalje onim engleskim klubovima koji su na sestrinskoj večeri bili zastupljeni. Po izraženoj želji jedne sestre Engleskinje zaključeno je da naš klub kupi note nekih naših narodnih kola i da se te note pošalju toj sestri kao poklon sa opisom i uputstvima kako se ta naša kola igraju. Brat dr. Vojislav Besarović, starješina sarajevske Sokolske župe, skreće pažnju braće na pretstojeći veliki Sokolski slet u Sarajevu i ukazujući na istovjetnost ciljeva sokolstva i rotarstva moli za što veće učešće braće u priredbama sleta, što se svesrdno usvaja. Brat dr. Dušan Davidović podnio je iscrpan referat o proslavi čartera u Dubrovniku. Odana je pošta umrlom bratu Mati Frančiću članu Rotary kluba Sušak.

172. sastanak 18. juna 1934. Prisustvovao je kao gost brat Stanko Virant, član R. C. Ljubljana, srdačno pozdravljen. Na tom sastanku brat dr. Ivo Pavičić, podnačelnik grada Sarajeva, opširno je govorio i kritički razmotrio projekat novog zakona o gradskim opštinama. Brat Pavičić u vezi sa tim projektom prisustvovao je i skupštini Saveza gradova u Beogradu, pa je, detaljno upoznat s tim pitanjem, braću iscrpno upoznao sa svim odredbama tog važnog novog zakona. Pregledna izlaganja i primjedbe predavača saslušane su sa velikim interesovanjem.

173. sastanak 25. juna 1934. Bila je oproсна večer dotadanje uprave kluba. Brat pretседnik dr. Aco Babić iznio je pregled rada u minuloj rotarskoj godini, u kojoj je u klubu vladao istinski rotarski duh, bratstvo i kolegijalnost. Svome nasljedniku bratu dr. Dušanu Davidoviću želi potpun uspjeh u svim pravcima rotarskog djelovanja. Brat pretседnik iskrenim riječima pozdravlja brata dr. Voji-

slava Besarovića, koji ovih dana slavi rijedak jubilej, 25 godišnjicu starješinstva sarajevske sokolske župe, te time slavi 25 godišnjicu služenja uzvišenoj zajednici sokolstva. Neka je sretan njegov rad i u budućnosti. Brat Besarović zahvalio je na toplom pozdravu iznoseći kako je u tom svom sokolskom radu vršio samo dužnost. Brat potpretsjednik Berković iznosi kako je njemu za vrijeme Austrije, kao pretsjedniku Trgovačko-obrtničke komore, u kojoj je brat Besarović bio tajnik, skrenuta pažnja na to, da dr. Besarović provodi svuda srpsku propagandu. „Ja sam — veli Berković — odgovorio, da o tome ništa neznam i da je Besarović vrijedan komorin radnik, a njegov privatni život me ne interesira.“ Brat dr. I. Pavičić u oduljem govoru iznosi zasluge ostupajućeg pretsjednika dr. A. Babića i hvali prošlogodišnji rad i uspjeh kluba. Sva prisutna braća prijateljski odaju priznanje svome uzornom pretsjedniku, te je to veče u tom znaku održano u najboljem raspoloženju.

174. sastanak 2. jula 1934. Frekvencija 76 %. Prvi put je pretsjedao novi pretsjednik br. dr. Dušan Davidović koji je tom prilikom održao svoj inauguralni govor. Iza toga održan je s puno pijeteta pomen blaženopočivšoj Miss Adelini P. Irby, velikoj dobrotvorki našeg naroda. Br. Vasilj Grdjić u iscrpnom i lijepom predavanju iznio je detaljne podatke o životu i radu ove plemenite Engleskinje koja je kroz nepuno pola stoljeća radila na podizanju i prosvjećivanju naše sirote ženske nejači. Sav svoj dosti veliki imetak zaveštala je našim prosvjetnim ustanovama. Svojim spisateljskim radom djelovala je na englesko javno mnjenje u korist Balkanskih Slovena i bila je veliki neimar na izgradjivanju prijateljstva između našeg i engleskog naroda. „Naš narod sačuvaće trajnu i zahvalnu uspomenu na ovu plemenitu dobrotvorku našeg naroda. Slava joj“ završio je br. Grdjić, a braća su prihvatila ovaj poklič i ustajanjem odali poštu velikoj pokojnici. Zaključeno je da se spomen-knjiga o pok. Miss Irby na engleskom jeziku pošalje svim engleskim klubovima koji su bili zastupani pri nedavnoj posjeti braće iz Engleske. — U pogledu slanja nota naših narodnih kola engleskim rotarima, zaključeno je da se

zainteresovanim engleskim klubovima najavi dolazak sina pastpretsjednika br. dr. Ace Babića, studenta g. Branka Babića, koji studira u Engleskoj, koji će u mjesecu oktobru lično posjetiti te klubove i predati im note i gramofonske ploče naših kola i pokazati kako se iste igraju.

175. sastanak 9. jula 1934. Frekvencija 59 %. Održavo je br. inž. Oskar Grof predavanje „O impresijama sa II pokrajinskog sleta u Sarajevu“. Predavač je brojnim podacima i opisom markantnih momenata dao reljefni prikaz cijelog sleta ističući pun moralni i materijalni uspjeh sleta i dodirujući se naročito onih priredaba koje su imale vezu i s rotarskim ciljevima i rotarskom braćom. U diskusiji posle predavanja učestvovala su braća dr. Davidović, dr. Vojislav Besarović, Vasilj Grdjić i dr. Aco Babić.

176. sastanak 16. jula 1934. Frekvencija 48 %. Saslušan je izveštaj pretsjednika brata dr. D. Davidovića o održanom kongresu u Detroitu i novoizabranoj upravi R. I. Brat Jakša Kušan koji je otpočeo sabiranjem narodnih anegdota iz Bosne izneo je jedan niz zanimljivih priča i doskočica iz narodnog života u Bosni.

177. sastanak 23. jula 1934. Frekvencija 52 %. Prisustvovao je kao gost i br. Dragan Tomljenović, zaslužni sekretar R. C. Zagreb. Gosta je srdačno pozdravio potpretsjednik br. Ivo Vranjić, koji je te večeri prvi put pretsjedao sastanku zastupajući odsutnog pretsjednika. Br. Tomljenović s kojim su tom prilikom izmijenjene mnoge misli o daljnjem zajedničkom radu naših Rotary klubova izrazio je svoje veselje što mu se ukazala prilika da boravi među sarajevskom braćom. — Na sastanku bilo je govora o predradnjama potrebnim za osnivanje novog R. C. u Mostaru, čemu će se pokloniti puna pažnja. — Iza oficijelnog sastanka u Hotel Europi preselila su braća u „Zelenu bašću“ gdje je u najboljem raspoloženju nastavljen nevezan dio sastanka.

178. sastanak 30. jula 1934. Frekvencija 41 %. Održan je na „Jezeru“ u restoranu banje koju je s mnogo truda i žrtava uzorno izradio sarajevski advokat dr. Mišo Semjan. Na sastanku su pročitani izvještaji o radu drugih klubova i rješavani redovni poslovi.

Zaključeno je da se pri dolasku posmrtnih ostataka velikog patriote, idealoga omladine i književnika poč. Vladimira Gaćinovića čije će tijelo 12. augusta o. g. biti prenijeto iz Švajcarske u Sarajevo položi vijenac, a predsjedništvo kluba da prisustvuje svečanoj akademiji.

R. C. S K O P L J E

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Bristol

У току месеца јула одржане су четири редовне седнице са просечном фреквенцијом од 50-80 % и једна седница управног одбора. Пошто су многи чланови били осутни из Скопља предавања нису одржавана. Али је на седници од 13. јула брат инж. Велимир Ставрић поднео изцрпан и врло интересантан извештај о својим утисцима са пута у Софију, где је 1. јула учествовао на конгресу федерације словенских инжињера и архитекта. Из чланства је брисан брат Ђазим Халил, услед неоправданих изостанака на седнице. Према томе број чланова је спао од 28 на 27. У току су нови избори чланова, које на упражњена места које на нова звања који је класификациони одбор отворио.

R. C. S P L I T

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.30
Hotel Central

167. sastanak 4. jula 1934. Frekvencija 100 %. Nakon večere br. pretsjednik Stipanović otvara službeni dio pozdravljajući braću u ime nove uprave i zahvaljajući na ovolikoj frekvenciji, preporuča da braća i u buduće ne zaborave na klubske dužnosti. Zatim brat tajnik dr. Šoljan čita zapisnik prošlog sastanka i važnije odlomke iz nedjeljnih izvještaja domaćih klubova. Brat pretsjednik kao uvod u naš rad u novoj rotarskoj godini čita pismo najidealnijeg jugoslavenskog rotara br. Ede Markovića, u kojem br. Marković razlaže o načinu i vrijednosti rotarskog rada. Nakon toga čita radne odbore

kluba, koje je postavio u dogovoru s upravom. Br. Baldasara izvještava o upotrebi novca za djecu iz Splitske i o rezultatu pregleda ove djece u Splitu. Br. Mardešić moli pripomoć za jednog svršenog inženjera, koji zbog siromaštva ne može da pridigne svoju diplomu. Na predlog pretsjednika odlučuje se da se izros, koji se danas sabere dade za ovu svrhu. Sabralo se 340 Din i ta svota je predana br. Mardešiću za odnosnog inženjera. Br. Mardešić izvješćuje o jedrilačkim regatama oko Visa.

168. sastanak 11. jula 1934. Frekvencija 75 %. Nakon večere pretsjednik otvara službeni dio i pozdravlja milog gosta br. Sirišćevića zaželivši mu sretan boravak u našoj sredini i referiše o nedjeljnom izvještaju R. C. Zagreb, osvrćući se na referat br. Ostovića o novom tekstu rezolucije br. 34, kojom se definiraju principi i ideologija rotarstva. Ovu rezoluciju daje br. dr. Abramiću koji će nas o njoj izvjestiti na dojučem sastanku. Nakon toga izvješćuje o novoj upravi R. I. Br. Katalinić izvješćuje o rotarskom životu u inostranstvu. Br. Smith iz Londona pismeno se zahvaljuje na bratskom prijemu prilikom boravka engleskih rotara u Splitu. Oni su u svom listu u jednom članku opisali utiske sa svoja putovanja i naročito laskavo pisali o Jugoslaviji. Izvješćuje o novoj vrsti članova u rotarstvu, koji su nazvani seniorima. Brat dr. Tartaglia izvješćuje o rotarskoj izložbi u republici Chile i moli da se i iz naših krajeva pošalje nešto na tu izložbu. Pretsjednik odredjuje da se za to pobrine br. Jerko Aljinović. Jedan brat održao je veoma zanimljivo predavanje pod naslovom „Malo psihoanalize u stonski proces“, u kojemu je psihološki analizirao i prikazao glavne ličnosti procesa i prilike u kojima se zločin odigrao. Nakon toga razvila se debata u kojoj su sudjelovali br. Matošić, dr. Petar Rismondo, Lujo Rismondo i drugi. Pretsjednik zahvaljuje predavaću na ovom lijepom predavanju i čestita mu.

169. sastanak 18. jula 1934. Frekvencija 66.66 %. Pretsjednik Stipanović otvara službeni dio u 10 sati, a zatim br. dr. Bonačić čita prošli zapisnik, koji se prima bez prigovora. Br. Markov izvješćuje o radu domaćih klubova, a u prvom redu o pismu brat-

skog kluba Dubrovnik, kojim zagovara Inter-City Meeting. Br. Katalinić izvješćuje o radu stranih klubova, a zatim br. dr. Škarica drži predavanje „O industrijalizaciji Rusije“ prema članku „The Rotarian“-a, iznoseći veoma poučne i interesantne podatke o industrijskim prilikama u Rusiji.

R. C. S U B O T I C A

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
Hotel Srpski Kralj

218. sastanak 4. jula 1934. Frekvencija 66.64 %. Tajnik čita godišnji izveštaj iz 1933/34 godine, pa se pri tom razvije živa diskusija oko ekstenzije kluba, u kojoj uzimaju učešća brat dr. Kendjelac, brat dr. Boski, brat Kapamadžija, brat dr. Pavlović, brat dr. Martinis, brat Grim i drugi. Po završenoj diskusiji prelazi se na čitanje godišnje frekvencije pojedinih članova za prošlu godinu i tom prilikom nalazi se do različito promenljive količine postotaka frekvencije. Brat predsednik iskorišćuje ovu priliku i ponovo moli i poziva članove kluba za što savesnije pohadjanje drugarskih sastanaka, kako bi se frekvencija kluba, a tako i frekvencija pojedinih članova, digla na dostojnu visinu. — Brat dr. Miloš Pavlović izveštava, da je klubski štićenik Stevan Mezeji sa uspehom završio II. razred muzičke škole u Zagrebu i kao dokaz o tome podnaša školsku svedodžbu koja cirkuliše među članovima. Predavanje br. Grima o temi „Moji utisci u Austriji i život rotarskih klubova u Austriji“, koje je bilo stavljeno na dnevni red, moralo se zbog odmaklog vremena odložiti za idući sastanak. Prelazi se na izveštaj tajnika o prispeloj pošti koji su prisutni saslušali sa velikom pažnjom.

219. sastanak 11. jula 1934. Frekvencija 76.16 %. Posle čitanja zapisnika 218. sastanka predavao je br. Grim o temi „Moji utisci u Austriji i život rotarskih klubova u Austriji“. Ovo predavanje salušali su prisutni sa puno pažnje. Predavanje je bilo u toliko interesantnije, što je br. Grim uložio truda, da što vernije prikaže svoje utiske i opažanja ne propustivši pri tom ni najmanju sitnicu, koja bi se odnosila na privatni, kul-

turni, društveni pa i na politički život. Najinteresantniji deo njegovog predavanja bio je opis života rotarskih klubova u Austriji. Ovde detaljno opisuje njihove drugarske sastanke, predavanja, ophodjenje članova radi što boljeg međusobnog upoznavanja kao i tehnički rad tih klubova. Na kraju svoga predavanja predaje našem klubu dve zastave od R. C. Baden bei Wien i Wiener Neustadt, koje su prisutni primili sa velikim aplauzom. Zatim se predsednik zahvaljuje na predavanju i isporučenim pozdravima i zaključuje, da i naš klub sa pozdravnim popratnim pismom pošalje naše zastave tim klubovima, što je jednoglasno i sa zadovoljstvom prihvaćeno. Pored nekoliko predmeta, koji su upućeni upravnom odboru na rešavanje, tajnik prelazi na izveštaj o prispeloj pošti. Rizničar br. Vitanović, čita izveštaj o stanju blagajne, koji je pažljivo saslušan, pa se upućuje na pregled nadzornom odboru, da i on podnese svoj izveštaj.

220. sastanak 18. jula 1934. Frekvencija 63.56 %. Tajnik čita zapisnik 219. redovnog sastanka, „Rezoluciju br. 34“ koja je podnešena od strane R. C. Zagreb na kongresu R. I. u Detroitu, a je od prisutnih saslušana sa velikom pažnjom, i referiše o dnevnoj pošti.

221. sastanak 25. jula 1934. Frekvencija 59.02 %. Tajnik čita zapisnik 220. redovnog sastanka. Pošto za ovu sednicu nije bilo zakazano nikakvo predavanje, to se odmah prelazi na čitanje i referisanje o prispeloj pošti. Kod čitanja pošte, razvila se mala diskusija. Naročito je sa zadovoljstvom uzeto na znanje, da se radi na tome da se osnuje i R. C. u Velikom Bečkereku, koju je dužnost preuzeo na sebe R. C. Pančevo. Primljen je pozdrav br. Rota iz Banje Koviljače, koji se tamo nalazi na logorovanju sa skautima. Na kraju sednice se predsednik br. dr. Martinis, koji odlazi na mesec dana osustva na primorju, kratkim ali toplim rečima oprašta od braće. Ujedno izveštava klub, da je brata Boka Ljudevita zadesila teška žalost radi smrti njegove sestre, pa predlaže da mu se pismeno izrazi saučešće u ime kluba. Isto tako stavlja do znanja da je i br. Jakovljeviću Paju umrla supruga, pa predlaže da se i njemu pismeno izrazi naše saučešće, što je jednoglasno prihvaćeno.

R. C. S U Š A K

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
Park Hotel

213. sastanak 4. jula 1934. Frekvencija 86.36 %. Prisustvovao je kao gost br. Leo Moravec od R. C. Pisek, koji je srdačno pozdravljen od sve braće. Za nevoljne sabrano Din 136.—

214. sastanak 11. jula 1934. Frekvencija 72.72 %. Priredjen je u Martinšćici u prijaznoj restauraciji Čabrijan te se je tom zгодom opravila primopredaja dužnosti novih časnika kluba. Bivši pretsjednik br. dr. Viktor Ružić oprostio se je od braće lijepim riječima i predao pretsjedničku čast bratu Miloradu Smokvini, koji je braću srdačno pozdravio i u svom govoru istaknuo, da će se drage volje žrtvovati, da se klub i u buduće što bolje razvije. Sastavljen je i popis članova pododbora, koji su preuzeli svoje nove dužnosti. Br. Car je zatim održao zanimiv referat o novinarstvu. Za torbu sakupljeno Din 150.—

215. sastanak 18. jula 1934. Frekvencija 90.90 %. Posjetio nas je lijepi broj gostiju iz bratske Čehoslovačke i naše države, i to: br. ing. František Wachtl iz R. C. Brno, brat ing. Lad. Hlavaček iz kluba Pisek, br. Viktor Naglas iz Ljubljane, br. Milivoj Sokolović iz Dubrovnika i br. Dušan Pavešić iz Zemuna. Svima je zaželjena iskrena dobrodošlica, a naročita zahvala br. ing. Hlavačeku, koji nam je predao zastavicu svog kluba Pisek. Večer prošla je intimnom drugarskom raspoloženju. Za nevoljne sakupljeno Din 202.—

216. sastanak 25. jula 1934. Frekvencija 59.09 %. Sastanak je održan u prisustvu sedam gospodja supruga naših članova, a gostima bili su braća ing. Wachtl od R. C. Brno — po drugi put ovog mjeseca — a takodjer br. Dušan Pavešić iz Zemuna sa svojom suprugom. Pretsjednik br. Smokvina upotrebio je zgodu, kad su prisutne i dame, te je pročitao interesantan i aktualan članak br. Kavčića u „Jugoslovenskom Rotaru“ Žena i Rotarstvo, koji je primljen pljeskom sviiju prisutnih. Posljednji broj „The Rotariana“ izručen je na ekscerpt supruzi našeg člana gdji Branki Antić. Oduševljenjem je primljena na znanje vijest o izboru novog pretsjednika R. I. brata

Roberta Hilla i biranje našeg bivšeg guvernera br. dr. Stojadinovića u direktorij R. I. u Chicagu. Neslužbeni dio večeri protekao je u raznolikoj zabavi i veselu raspoloženju do ponoći. Za nevoljne sabrano Din 60.—

R. C. Š I B E N I K

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.30
Hotel Krka

60. sastanak 7. juna 1934. Frekvencija 87.50 %. Imali smo kao gosta g. Jerka Bučića, kr. notara u Šibeniku. Ostali dio sastanka je bio posvećen sjećanju na posjetu guvernera br. dra. M. Stojadinovića, koji je službeno bio u posjetu dne 30. maja 1934 i opet na prolasku dne 1. juna 1934, kad su ga ponovno sačekali rotari i raspravljali pitanja koja interesuju naš klub. Zatim smo se sjećali polaska u Split na sastanak sa engleskim rotarima. Br. dr. Marušić izvjestio je o Charter-Presentation R. C. Dubrovnik, na kojoj su prisustvovali on i br. Jakovljević. Odbor za ciljeve i zadatke održao je sjednicu 24. maja, na kojoj su se utvrdile smjernice za program rada. Čita se zapisnik te sjednice.

61. sastanak 14. juna 1934. Frekvencija 68.75 %. Raspravljalo se o dječjim igralištima, o pitanju opskrbe sela vodom, o akciji da se u skupštinu Penzionog zavoda za namještenika u Ljubljani kooptiraju dva člana iz Šibenika, a za tim o primanju novih članova. Izvješteno je o gradnji zgrade gimnazije u Šibeniku.

62. sastanak 21. juna 1934. Frekvencija 68.75 %. Raspravljalo se samo o internim pitanjima kluba.

63. sastanak 28. juna 1934. Frekvencija 75 %. Primljen je u članstvo kluba g. Jerko Bučić, kr. notar u Šibeniku, sa klasifikacijom: Pravo-notarstvo. Kao obično sastanak je bio naročito svečan. Na koncu rotarske godine pretsjednik br. Miloš Šupuk zahvaljuje se na ponovnom izboru, općenito govori o radu kluba, govori o našem novom programu, a naročito preporuča rad u komp. odborima. Pretsjednik izvješćuje, da je preveo s engleskog pamflet br. 38 A: „110 pitanja i odgovora o rotarstvu“, koje će klub umnožiti i

podijeliti članovima i klubovima. Tajnik Vičić podnaša detaljan izvještaj o radu kluba u prošloj rotarskoj godini. Zapaža se, da je brat Jakovljević postigao 100 % frekvenciju u ovoj rot. godini.

64. sastanak 5. jula 1934. Frekvencija 64.70 %. Posvećen je odboru za zadatke i ciljeve, t. j. programu i planu rada za rotarsku godinu 1934/35, koji su pročitani, a svakom članu predan je osim toga po jedan primjerak. Pretsjednik je imenovao komponentne odbore za ovu rotarsku godinu, a tajništvo je umnožilo i podijelilo svakom članu po jedan popis. Pored pet glavnih komponentnih odbora imenovani su i pododbori: „Za potrebe sela“ i za „Sporazum Split-Šibenik“.

65. sastanak 12. jula 1934. Frekvencija 70.59 %. Posvećen je bio ponovno odboru za zadatke i ciljeve. Naš klub je mišljenja da bi bilo korisno da se u našem distriktu uvede običaj izmjene programa rada i da se zavedu zajedničke akcije svih klubova prema referatu brata ing. Ljubičića, održanom na distriktnoj konferenciji u Zagrebu. Odbor za zadatke i ciljeve izradio je predlog ostalim klubovima, naveo koristi i otpremio ga svim klubovima zajedno sa pojedinim primjerkom programa i plana našeg kluba.

66. sastanak 19. jula 1934. Frekvencija 76.47 %. Posvećen je služenju u klubu. Odbor je izradio roster klasifikacija za Šibenik, otvorene su klasifikacije za ovu rotarsku godinu, dana je i pismena obavijest članstvu o otvorenim klasifikacijama, od kojih se kroz ovu rotarsku godinu imade popuniti najviše pet. Preporučana je ekstenzija u klubu.

67. sastanak 26. jula 1934. Frekvencija 64.70 %. Posvećen je služenju zajednici. Pretsjedatelj tog odbora br. Matavulj podnio je izvještaj o akciji za podizanje dječjeg igrališta. Govorio je o potrebi podizanja i o onome što je na sjednici odbora zaključeno po ovoj akciji. Zaključeno je nakon debate da se najprije izabere pogodno zemljište, kako je to odbor predložio. Dr. Marušić izvjestio je o posjeti R. C. Beograd, a raspravljano je i o Intercity-Meetingu jadranskih klubova po predlogu R. C. Dubrovnik. Time je završio prvi mjesec rada našeg kluba po programu i planu. Mi smo i lanjske godine imali izradjen program rada, ali je pododbor

za program odredjivao dnevni red sastanaka za svaki sastanak unaprijed. Medjutim, već poslije mjesec dana rada vidimo da je naša ovogodišnja praksa bolja: mi smo ove godine napravili plan za čitavu godinu. Odbori su imali dosta vremena da spremne vse potrebno za sastanak, pak su dosadanji sastanci tekli tačno po planu i zadovoljavajuće. — Uprava kluba raspravljala je o novom programu odmah poslije izbora, imenovani su bili pretsjedatelji komponentnih odbora, tako da je program i plan bio gotov već u staroj rotarskoj godini, a nova uprava pristupila je radu već na prvom sastanku. I ako vlada nenasna vrućina, koja otešćava intenzivan rad, plan je izvršavan. Lanjske godine u ovo doba naši se sastanci nijesu odlikovali radom. Nalazimo da je i ovo dobra praksa.

R. C. VARAŽDIN

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Grand Hotel Novak

U julu o. g. imao je naš klub četiri sastanka. Nova je uprava nastupila svoju dužnost, ali je juli mjesec odmora i ferija, a dosljedno i vrlo slabih frekvencija, pa poslednja činjenica skoro onemogućuje svaki ozbiljniji rad. Zato nova uprava kluba nije još mogla dati klubskim sastancima svoje obilježje.

198. sastanak 6. jula 1934. Frekvencija 61.90 %. Taj je sastanak doduše bio po običaju namijenjen društvenosti, ali referat brata dra. E. Krajanskoga o putu u Sarajevo i Dubrovnik i kontaktu s braćom rotarima tih gradova, a naročito priznanje, što ga primi br. Horvat od odbora za priredbu sveslavske stenografske izložbe u Pragu, utjecahu na raspoloženje braće i davahu nevezanoj inače zabavi obilježje zanimljivosti.

199. sastanak 13. jula 1934. Frekvencija 52.38 %. Drugi je sastanak bio namijenjen redovnom klubskom radu i upoznavanju sa zanimljivostima iz života i svijeta rotarskog u našoj i susjednim državama. —

200. sastanak 21. jula 1934. Frekvencija 61.90 %. Treći sastanak bijaše ujedno naš 200-ti. Zato si dozvolismo malo zastranjenje: održasmo ga ne u petak, nego u subotu 21. jula o. g. i to u vinogradu br. dr. A. Kra-

janskoga u Varaždinskim Toplicama. Radost, što slavimo već 200-ti sastanak, podijeliše s nama i povećaše ju u veliko braća rotari iz Zagreba. Za uzvrat, što nam iskazaše svoju bratsku pažnju, što smo mogli da učinimo? — Otvorismo im naša bratska srca, a pokazasmo i nešto malo od rotarskog djelovanja naše braće, resp. brata pretsjednika, t. j. film o Varaždinu, što ga na inicijativu br. dra. Posmodija izradi Škola narodnog zdravlja u Zagrebu. — 200-ti sastanak bijaše tako lijepi doživljaj, to je razumljivo, da je bio glavnom temom razgovora i na četvrtom mjesečnom sastanku.

201. sastanak 27. jula 1934. Frekvencija 55 %. Odmah nakon početka sjednice dolazi u klub bivši član Franjo Fragner, koji sada kao penzioner živi u Zagrebu, te je od pretsjednika kao i ostale braće srdačno pozdravljen, na čemu se naš gost odmah zahvaljuje. Br. Kauff izvešćuje o poruci br. Vjenceslava Podgajskoga, koji iz poslovnih razloga istupa iz kluba, jer mu nije moguće da u petak dolazi na sastanak, pošto je upravo taj dan u tjednu redovito zapriječen. Klub prima ovaj istup do znanja. Br. Leitner referira o engleskoj pošti The nowes letter 1 i 2 i pismo iz Pesza. Iza toga br. Friedländer iscrpno referira o predavju br. Desidera Rotha u Subotici o japanskom problemu i dumpingu. Referat je saslušan sa velikim interesom. Pretsjednik stavlja predlog, da se ljetnih dana drugarski sastanak svakoga prvog petka održava uvijek u kojem restoranu sa vrtom što se u načelu prima, pa će se mjesto slijedećeg sastanka objaviti okružnicom.

R. C. VUKOVAR

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 19.30
Grand Hotel

U mjesecu julu o. g. održano je pet sastanaka.

Na 95. sastanku (2. jula 1934, frekvencija 94.45 %) pastpretsjednik br. ing. Jovan Rogulić, predavajući pretsjedničku dužnost, rekapitulira u kratko društveni život kluba od osnutka do danas. Pozdravlja novoizbrano časništvo, želi mu uspješan rad i obećaje i

nadalje svoju punu saradnju. Na isti način i naš omiljeni tajnik br. Alfred Popp oprštajući se predaje tajničke agende novoizabranim funkcionerima. U svom iscrpnom izveštaju na vrlo zgodan način brojevima i grafički predočuje razvitak i rad kluba u prošloj godini. Iz tog izveštaja, koji je na pojedinim mjestima bio protkan zdravim humorom, vidi se, da je održano 49 sastanaka sa prosječnom frekvencijom od 81.92 %, koja nam je donijela vrlo lijep trofej — srebrnu košnicu zagrebačkog kluba. Nadalje se iz izvještaja vidi, da je naš klub u prošloj godini posjetilo 25 gostiju, dok su naši članovi učinili 49 posjeta stranim klubovima u državi i van nje. U ime novoizabranog časništva zahvaljuje se pretsjednik brat Pavao Hideghethy staroj upravi na uloženom trudu, moli je za daljnju njezinu pomoć i saradnju, kako bi nova uprava mogla s uspjehom produžiti započeti rad. Inicijativom našeg kluba, a posebno našeg vrijednog br. ing. Frana Funtaka, osnovan je u Vukovaru Esperantski klub, kojemu je na čelu naš brat pretsjednik. Komponentni odbor za služenje u klubu sastavio je na svojoj posljednjoj sjednici program rada za tromjesečje juli—septembar. Prema ovome rasporedu predviđena su dva predavanja mjesečno, jedan sastanak posvećen je drugarstvu, a jedan raznim referatima o domaćim i stranim klubovima.

Na 96. i 97. sastanku (9. i 16. jula 1934) obavljani su tekući poslovi sa frekvencijom od 72.25 %.

Na 98. sastanku (23. jula 1934, frekvencija 77.80 %) održao je svoje predavanje br. dr. Ivan Lipovšćak: Principi poslovanja svjetske tvrtke „Baťa“. Iscrpno i zanimljivo predavanje bilo je pomno saslušano, a nakon toga razvila se kraća debata u kojoj su učestvovali svi prisutni.

Otvarajući 99. sastanak (30. jula 1934, frekvencija 72.25 %) brat pretsjednik srdačno pozdravlja naše goste: Janka Garića, direktora gimnazije u Zagrebu, dr. Stevana Petrovića iz Vinkovaca i ing. Djordja Bugarina iz Vukovara (tehničko odjeljenje). Osobito toplo bio je pozdravljen naš bivši član br. Garić. Na tom sastanku održao je g. ing. Bugarin predavanje o potrebi osnivanja „Društva za puteve“. Kratko i jezgrovito obrazložio je

potrebu i svrhu ove za nas nove, ali vrlo važne institucije. U pogledu narednog 100-tog jubilarnog sastanka zaključeno je, da isti bude Ladies Nihgt u vinogradu br. Steinera. Na taj sastanak pozvaće se i braća iz bližnjih klubova. U tu svrhu izabran je i priredjivački odbor. — Mjesečna prosječna frekvencija iznaša 77·80 %.

R. C. Z A G R E B

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Esplanade

Sastanak od 2. jula 1934. Frekvencija 72·52 %. Sjednicu otvara otstupajući predsjednik br. ing. Radovan Alaupović i nakon jednog vanrednog oproštajnog govora predaje novom predsjedniku br. Pavlu Ostoviću čekić kao znak njegove časti i želi mu od srca najbolji uspjeh u radu za dobrobit naše rotarske organizacije i našeg kluba. Burno pozdravljen zauzima novi predsjednik predsjedničko mjesto pozdravivši pri tome braću i zahvalivši im na povjerenju i časti, koju su mu ukazali izabravši ga na čelo kluba. Zatim referira tajnik o pošti, a brat Andrija Mutafelija o posjetu u Rotary klubu Dubrovnik. Predsjednik saopćuje braći, da brat Edo Marković odlazi u Beograd za generalnog direktora „Prizada“. Čestita mu u ime braće na ovom novom položaju i kaže da zagrebački klub gubi u br. Edi jednog vrlo aktivnog saradnika, koji je od prvog početka posvetio veliki dio svoje energije da naš klub postavi na dobre temelje. Jugoslavensko rotarstvo osnovano je na radu brata Ede. Njegova je zasluga, da je naš distrikt i naš klub došao na ovu visinu. Br. Edo Marković zahvaljuje bratu predsjedniku i ostaloj braći na čestitki i toplim pozdravima, kojom ga vežu tako tople veze drugarstva i prijateljske ljubavi.

Sastanak od 9. jula 1934. Frekvencija 54·88 %. Iza otvorenja sjednice te pozdrava braći izvješćuje predsjednik o izboru past-governora dra. Milana Stojadinovića u direktorij R. I. i upućuje i sa ovog mjesta čestitku u ime zagrebačkog kluba. Slijedi referat tajnika o pošti, a zatim predsjednik referira o izvještaju rotara R. F. Toombsa, koji je

izašao u Rotary Wheel, a u kojem opisuje putovanje engleskih rotara po Jugoslaviji. U ovom izvještaju rotar Toombs izrazuje se najlaskavije i najljepše o stečenim utiscima i o srdačnom dočeku, koji je na cijelom putu bio ukazan engleskim rotarima. Brat Stjepan Musulin izvješćuje o svom posjetu u Rotary klubu Banja Luka, a iza toga referira rotar Warnier o radu u francuskim klubovima. Br. Warnier putuje ovih dana u Francusku, te će u smislu zaključka upravnog odbora predati Rotary klubu Cannes našu zastavu. Br. ing. Viktor Horvat opisuje razvitak hotelijerstva u Jugoslaviji.

Sastanak od 16. jula 1934. Frekvencija 37·24 %. Sa poznatom gostoljubivošću primljeno je ono malo braće, koja se nalaze u Zagrebu, u „Rimu“ — posjedu br. doktora Stjepana Mlinarića. Predsjednik zahvaljuje kućedomaćinima na gostoprimstvu i otvara sastanak. Brat tajnik saopćuje predlog Rotary kluba Maribor, da se održi medjugradski sastanak klubova Maribor, Ljubljana, Zagreb, Varaždin, Graz, Klagenfurt i Villach u Rogoškoj Slatini i to 25. i 26. augusta o. g., koji termin odgovara, pa se očekuje daljnje vijesti Rotary kluba Maribor. Proslavi 200tog sastanka R. C. Varaždin prisustvovat će od našeg kluba brat predsjednik sa još tri člana. Brat tajnik referira još o posjetu kod brata guvernera dra. Viljema Krejčija kao i o sastanku Rotary kluba Ljubljana, a zatim je sastanak zaključen. Braća su ostala u gostoljubivom domu dra. Mlinarića i provela večer u prijatnom i ugodnom raspoloženju.

Sastanak od 23. jula 1934. Frekvencija 50·96 %. Predsjednik pozdravlja goste, brata Sokolovića iz Dubrovnika in br. Wachslera iz Vukovara, te referira o stigloj pošti. Na referat o pošti nadovezuje referat iz domaćih nedjeljnih izvještaja. Slijedi izvještaj iz stranih klubova i to br. Vladimira Mutafelije o posjetu Rotary kluba Dubrovnik, u kojem prikazuje detaljno tok sjednice i isporučuje pozdrave dubrovačke braće. Brat predsjednik referira o proslavi 200tog sastanka Rotary kluba Varaždin, kojemu su on, br. dr. Leustek, dr. Branimir Šenoa i Aleksandar Auš prisustvovali kao delegati našeg kluba. Prijatnom sastanku u Varaždinskim Toplicama prethodio je prijem kod br. dra. Artura Kra-

janskog. Na sastanku u Varaždinskim Toplicama prikazao je br. Deduš rad varaždinskog kluba od postanka do danas. Nastojanja kluba na svim poljima rotarskog služenja bila su plodonosna. Iza toga prikazan je film, koji je rotarskom inicijativom snimljen u Varaždinu i u kojem je prikazana tradicija i historija Varaždina, kao i današnji industrijski napredak. Čestita klubu na napretku i uspjesima, koje je do sada polučio. Brat pretsjednik zatim čita listu odbora i pododbora za rotarsku godinu 1934/1935.

Sastanak od 30. jula 1934. Frekvencija 54.48 %. Sastanak je održan na terasi Hotela Esplanade shodno zaključku od 23. o. mj. Frekvencija je vrlo slaba, pošto se veliki broj braće nalazi na dopustu. Iza pretsjednikova pozdrava gostu br. Smokvini i prisutnoj braći referira II. tajnik o prispjeloj pošti. Iz rotarskoga svijeta izvješćuje brat Ivan Gorup i to o radu u austrijskim klubovima, a br. ing. Meštović o radu klubova RIBI. Prodiskutirane su još nekoje interne stvari.

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SEDNICAMA

Izveštaj za mesec juli 1934

Redni broj	IME KLUBA	Broj održanih sastanaka	Prosečni broj članova	Prosečni broj prisutnih članova	Prosečni mesečni procenat	100% sastanaka	Primedba
1	Banjaluka	4	15.00	9.47	63.15	4	
2	Beograd	5	51.40	25.20	49.02	5	
3	Dubrovnik	4	18.00	15.00	83.33	4	
4	Ljubljana	4	40.00	24.75	61.87	4	
5	Maribor	5	31.00	19.60	63.22	5	
6	Novi Sad	4	35.00	18.00	51.43	4	
7	Osijek	4	23.00	19.00	82.60	4	
8	Pančevo	4	23.50	14.25	60.63	4	
9	Sarajevo	5	29.00	16.00	55.17	5	
10	Skoplje	4	28.00	14.25	50.88	4	
11	Split	4	24.00	17.25	71.87	4	
12	Subotica	4	21.50	15.00	69.76	4	
13	Sušak	4	22.00	17.00	77.27	4	
14	Šibenik	4	17.00	11.75	69.11	4	
15	Varaždin	4	20.75	12.00	57.83	4	
16	Vukovar	5	18.00	14.20	78.88	5	
17	Zagreb	5	51.00	27.80	54.50	5	
18	Zemun	4	19.00	8.50	44.73	4	
Ukupno:		77	487.15	299.02	1145.25	77	
Prosečno:			27.06	16.61	63.63		

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Viljem Krejči, Ljubljana, Wolfova ulica broj 5/I.
Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani. Predstavnik Miroslav Ambrožič.

ZA KOPIJE I POVEĆANJA
A G F A
 FOTOGRAFSKI PAPIR

AGFA-LUPEX

PAPIR ZA AMATERE SA
 VELIKIM ZAHTEJVIMA

AGFA-LUPEX Chamois smedi

SPECIJALNI PAPIR SA ŽI-
 VIM SMEDJECRNIM TO-
 NOM SLIKE

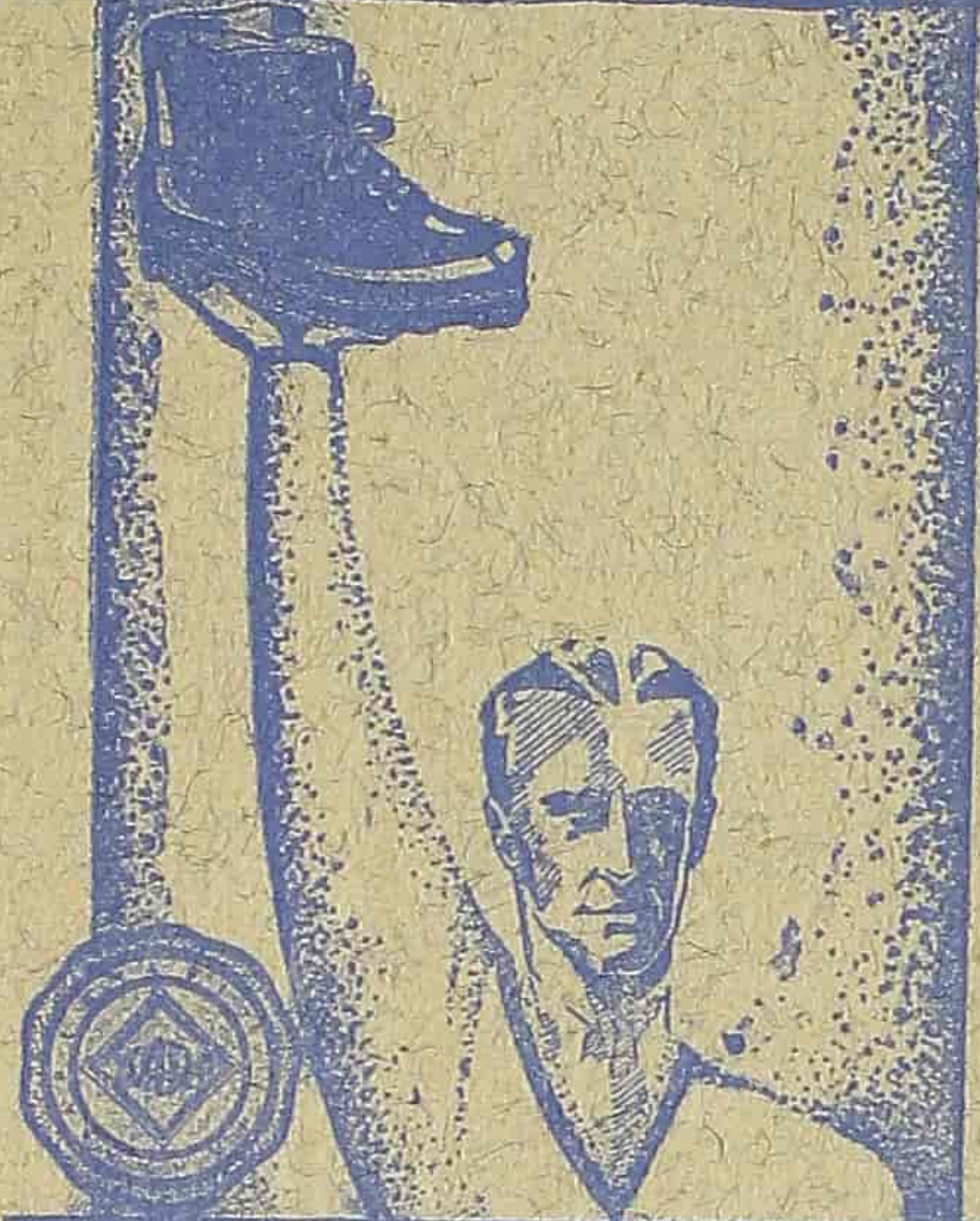
AGFA-VERDEX PAPIR

KOJA IZRAVNO ZELENO
 RAZVIJA

AGFA-BROVIRA PAPIR

ZA POVEĆANJA
 (4 GRADACIJE)

KARO MARIBOR
 SPORT-STRAPAC

ČEVLI-CIPELE

J. HUTTER IN DRUG

Prva domača tvornica
 klotov in silkov
 in tvornica hlačevine

J. HUTTER IN DRUG

MARIBOR

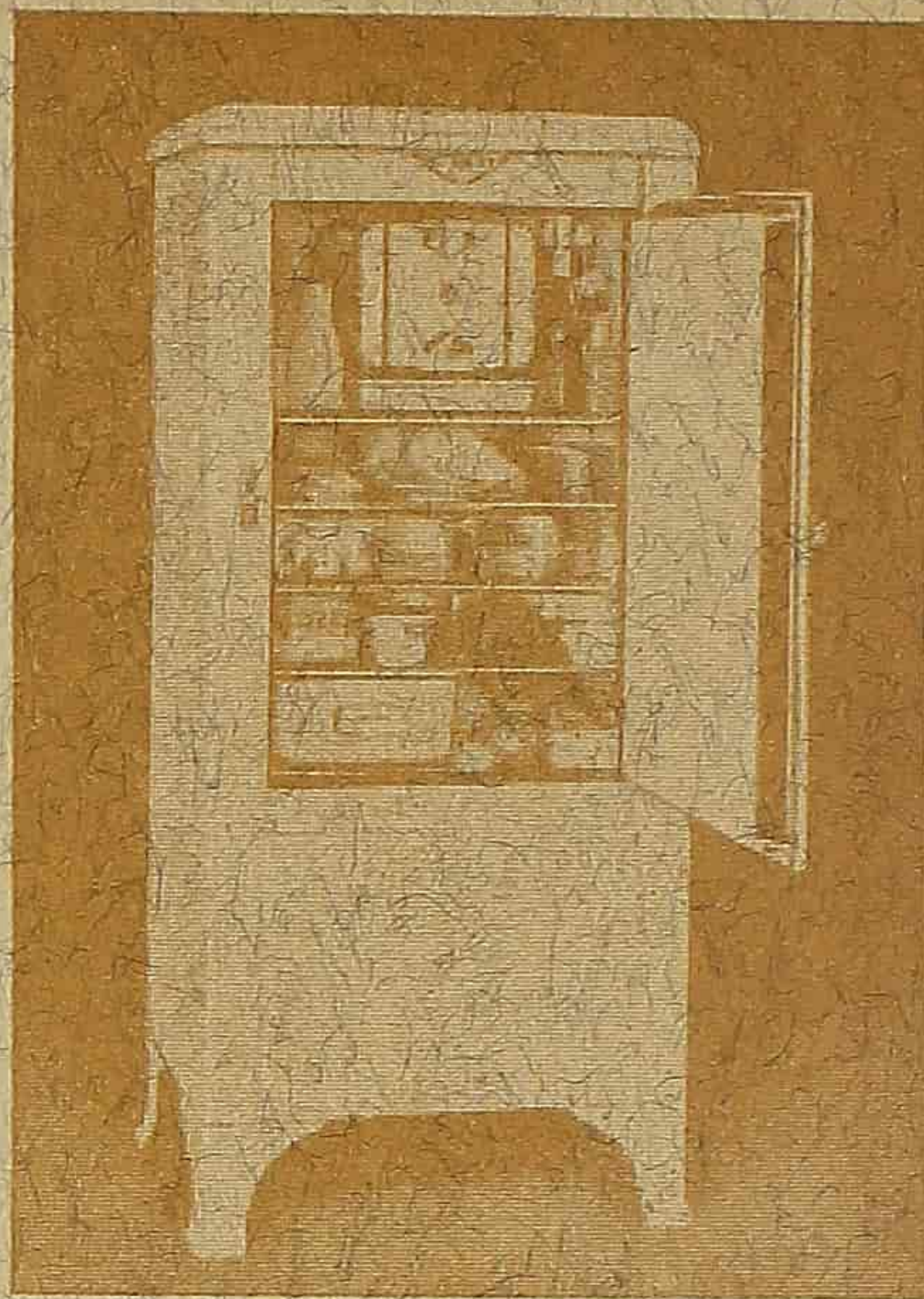

**PUGEL &
ROSSMANN**

VELETRGOVINA Z VINOM

MARIBOR

FRIGIDAIRE ELEKTRIČNO-AUTOMATSKO
HLADJENJE ZA KUČU I ZANAT

Proizvod GENERAL MOTORS / U pogonu ima danes
preko 2.500.000 FRIGIDAIRE kompresora
Direktan uvoz i isključiva prodaja u Kraljevini
Jugoslaviji.

„JUGOTEHNA“, d. s. o. j.

BEOGRAD / ZAGREB / LJUBLJANA / SPLIT

D E L N I Š K A D R U Ź B A

PIVOVARNE

UNION

LJUBLJANA

priporoča svoje izborne izdelke:

SVETLO in ČRNO PIVO

v sodih in steklenicah

PEKOVSKI KVAS

ŠPIRIT VSEH VRST

PINTAR & LENARD • ŽELEZNINA • MARIBOR